24-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

1941
ИЮНЬ
22
ВЫРСАРНИКУН
145 (5860) №

Чăваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ.

Колхоз выльăх-чĕрлĕхĕсем валли сĕтеклĕ апат хатĕрлемелле

Колхозсен обществăллă выльăх-чĕрлĕхĕ çулран-çул йышланса пырать. Выльăхсен ăрачĕ те лайăхланать, продуктивлăхĕ те ўсет. СССР Совнаркомĕ «Колхозсенчи выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес ĕç валли выльăх апатне ўстерес тĕлĕшпе тумалли ĕçсем çинчен» йышăннă постановленире колхозсем обществăллă выльăх-чĕрлĕх ĕрчетессинче сахал мар çитĕнўсем тунине палăртрĕ. Пирĕн республикăри цифрăсем те çавăн çинченех калаççĕ. Иртнĕ çулта кăна пирĕн колхозсенче çĕнĕрен 236 ферма организациленĕ. Халĕ ĕнтĕ çĕршер колхозсенче фермăсем виçшер ытла шутланаççĕ. Тăватшар-пилĕкшер ферма тытакан колхозсем те халĕ сахал мар.

Фермăсен шучĕ, выльăх-чĕрлĕх йышĕ малалла та хăвăрт хутшăнса пырĕ. Колхозсем çак ĕç çине халĕ тимлĕнрех пăхма пуçларĕç, выльăх-чĕрлĕх колхозсене пысăк тупăш панине вĕсем ăнланнă.

Анчах, обществăллă выльăх-чĕрлĕх шутне, унăн продуктивлăхне малалла татах та ăнăçлăнрах ўстерсе пырас пулсан, выльăх-чĕрлĕх валли апатсем ытлăн-çитлĕн хатĕрлемелле. Колхозсенче выльăх апачĕ хатĕрлес ĕç выльăх ĕрчетессинчен чылай кая юлса пырать. Пур колхозсем те выльăх-чĕрлĕх апачĕсене çителĕклĕ таран хатĕрлесе пырсан, выльăхсем ĕрчетес, унăн продуктивлăхне ўстерес ĕçсенче çитĕнўсем татах та ытларах пулнă пулĕччĕç. Чылай районсенче, колхозсенче ку тĕлĕшпе начар ĕçлеççĕ, выльăх-чĕрлĕх апачĕшĕн çителĕклĕ тăрăшмаççĕ.

«Колхозсенчи выльăх-чĕрлĕхсем валли сĕтеклĕ апат—силос тата тымар-çимĕçсем хатĕрлес ĕç,—тенĕ СССР Совнаркомĕ йышăннă постановленире,—уйрăмăнах çителĕксĕр пулса пырать. Колхозсенче сĕтеклĕ апатсем çителĕксĕр пулнă пирки выльăхсене тăрантарнă чухне ирĕксĕрех тĕштырăсемпе вырăнсăр усă курма тивет. Колхозсенче выльăх апачлĕх тымар-çимĕçсем, силослăх тата бахча культурисем акма çĕр лаптăкĕсене çителĕксĕр уйăраççĕ. Выльăх апачлĕх акнă культурăсене тăрăшса пăхса çитĕнтермеççĕ, çавна май выльăх апачлĕх тымар-çимĕçсен, бахча тата силослăх культурăсен тухăçĕ пĕчĕккĕ».

Выльăхсем валли сĕтеклĕ апатсем хатĕрлеме тăрăшманнине нумай колхозсенче курма пулать. «Эпир иртнĕ çулта выльăхсем валли шултра апатсем, тырă таврашсем сахал мар уйăрса хăвартăмăр, анчах сĕтеклĕ апатсем çителĕксĕр пулчĕç», тесе пĕлтерет Вăрнар районĕнчи «Малый Цивиль» колхоз председателĕ П. Филиппов юлташ. Чăн та, халĕ вĕсем çак çитменлĕхе пĕтерме кирлине ăнланнă. Вĕсем кăçал выльăх кăшманĕсем чылай лартса хăварнă. Силос хывма вĕсем уйри, улăхри тата вăрманти курăксемпе усă курма шутлаççĕ. Кăçал вĕсем силос башни тăваççĕ.

Сĕтеклĕ апатшăн Çĕрпў районĕнчи «Ĕмĕт» тата «Красный бригадир» колхозсем начар мар тăрăшаççĕ. Çуркунне, малтанхи кунсенче, курăк сахалтарах чухне ĕнесене çитерме вĕсем çулленех силос çителĕклĕ таран хатĕрлесе хураççĕ. Ĕнесене уйран таврăнсан силос çитереççĕ. Çавăн пек çитернипе вĕсен ĕнисем татах та ытларах сĕт хушаççĕ. Ĕнене мĕн чухлĕ тутлăрах та лайăхрах çитеретĕн, вăл çавăн чухлĕ ытларах сĕт парать.

Чăваш АССР Совнаркомĕ «Колхозсенче выльăх-чĕрлĕх апатне ўстерес тĕлĕшпе тумалли ĕçсем çинчен» йышăннă постановлени тăрăх пирĕн республикăри колхозсен кăçал 100 пин тонна силос хывса хăвармалла. Çитес çул вăл хисеп татах та пысăкланмалла—120 тонна таран пулмалла. Совнарком районсен кăçал кашни ĕне, кашни пăру тата кашни сысна ами пуçне сĕтеклĕ апатсем миçешер центнер хатĕрлесе хумаллине татăклăн кăтартса панă. Сăмахран, Элĕк, Советски, Вăрмар, Чкаловски, Красноармейски тата Елчĕк районĕсен кашни ĕне пуçне 33 центнер, мăйракаллă шултра выльăхсен пĕр çамрăк выльăхĕ пуçне 3 центнер, пĕр сысна ами пуçне 50 центнер сĕтеклĕ апат хатĕрлесе хумалла. Пĕтĕмпе обществăллă выльăх-чĕрлĕх валли кăçал сĕтеклĕ апат мĕнпурĕ 225 пин тонна хатĕрлемелле.

Правительство йышăннă тăрăх, ĕçсынни депутачĕсен районри Совечĕсен колхозсенче выльăх кăшманĕсем, силос культурисем акмалли плана ўстерсех пымалла. Пирĕн республикăра çитес çулта выльăх апачĕ тумалли тымар-çимĕçсемпе бахча культурисем 6 пин гектар акма палăртнă. Тымар-çимĕçсемпе силос культурисене акас плансене кăçал нумай колхозсем ăнăçлăн пурнăçларĕç. Çак культурăсем тăрăх Вăрмар, Калинински, Чкаловски, Первомайски, Комсомольски, Йĕпреç районĕсем ака планĕсене пĕтĕмпех тултарнă. Анчах çав вăхăтрах чылай районсем ку тĕлĕшпе сўрĕккĕн ĕçлерĕç. Уйрăмăнах çак районсем плана начар тултарчĕç: Сĕнтĕрвăрри—42 процент, Ишлей—58, Сĕнтĕр—59 процент. Çавăн пекех Çĕмĕрле, Етĕрне, Элĕк, Октябрьски, Советски, Шупашкар тата Куславкка районĕсем те тымар-çимĕçсем, силос культурисем акас плана тултараймарĕç. Ку районсен руководителĕсен çакăнтан хăйсене валли тивĕçлĕ выводсем тумалла.

Колхозсенче выльăхсем валли кăшмансем, силос культурисем акса тăвас тĕлĕшпе кăçалччен никам та ответлă пулман. Çак ответсăрлăха малашне тĕппипех пĕтермелле. Вăл культурăсене акса тăвас ĕçе ялан ĕçлекен звеносен туса пымалла, вăл енĕпе ĕçлекен уйрăм звеносем тумалла. Тымар-çимĕçсен тата силос культурисен тухăçне ўстернĕшĕн колхозниксене тĕрлĕ майсемпе хавхалантарса пымалла. Силос тумалли курăксем хатĕрлес плана ытлашшипех тултарнăшăн колхозниксене ĕçшĕн хушса тўлемелле тунă. Ку вăл—социализмлă выльăх-чĕрлĕх апачĕн базине çирĕплетсе пымалли хăватлă вăй пулса тăрать.

Кăçал силос хывса хăварма курăксем пухас ĕçе пур колхозсенче те ăнăçлăн йĕркелеме тăрăшас пулать. Çумкурăксемпе, пахча-çимĕç çулçисемпе, çырмасенчи, çул хĕррисенчи курăксемпе туллин усă курмалла.

Акса хăварнă силос культурисене лайăх пăхса çитĕнтерме тăрăшни кирлĕ. Выльăх кăшманĕсене, силос культурисене вăхăтра пухса кĕресси, çителĕклĕ силос хывса хăварасси—кашни колхозшăн çирĕп йĕрке пулса тăмалла.

Выльăх апачĕсене пĕтĕмпех пухса кĕртессишĕн колхозсенче—колхоз председателĕсем, районсенче — райсоветсен исполкомĕсен председателĕсем ответлă пулса тăраççĕ. Кун пирки правительство конкретлă каласа панă. Çакăн пек туни вăл—обществăллă хуçалăхăн пит те ответлă участокĕнче, социализмлă выльăх-чĕрлĕх валли апат-çимĕç бази хатĕрлес ĕçре халиччен пулнă ответсăрлăха пĕтерме май парать. Районсен тата колхозсен руководителĕсен выльăх апачĕн кашни центнерне шута илсе тăмалла. Курăксене, тымар-çимĕçсене, силос культурисене йĕркеллĕ пăхса çитĕнтермелле, вĕсене вăхăтра тата тăкаксăр пухса кĕмелле, тĕрĕс пăхса усрамалла, вĕсемпе хĕл каçиччен тĕрĕс усă курмалла.

Кунсерен ўссе, хутшăнса пыракан обществăллă выльăх-чĕрлĕхе лайăх, тутлă апат-çимĕç кирлĕ. Выльăхсенчен продукци: сĕт, çăм, аш-какай, тир ытларах илес пулсан, рационсене лайăхлатма, тĕрлĕрен апатсем пама, силоспа тата кăшмансемпе тăрантарма кирли çинчен пĕр самантлăха та манма юрамасть. Çĕрĕç органĕсен колхоз массисене выльăх апачĕ хатĕрлес ĕçе анлăрах хутшăнтарса пымалла.

Выльăх апачĕн бази выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес ĕçрен кая юлса пынине пĕтересси—çĕрĕç органĕсен, партипе совет организацисен пархатарлă ĕçĕ пулса тăрать.

Профсоюзпа комсомол кросĕ

КРОСС НАЧАР ПЫРАТЬ

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Гимнастикăллă массăллă ăмăртура комсомолăн районри организацийĕ республикăра иккĕмĕш вырăн йышăнчĕ. Çакăн хыççăн комсомол райкомĕ «спорт енĕпе ĕçсене вĕçлерĕмĕр» тесе лăпланса ларчĕ темелле. Ăна хальхи вăхăтра иртекен профсоюзпа комсомол кросĕ сўрĕккĕн пыни те лайăх кăтартса парать.

Кросăн малтанхи кунĕсенчех çитменлĕхсем нумай палăрчĕç. Июнĕн 16-мĕшĕнче, ĕçлесе ларнă вăхăтрах, медицина комиссине пыма комсомол райкомĕ райçĕрĕç пайне, редакцине, типографине, райсовет исполкомне пĕлтернĕ. Ĕç хыççăн 6 сехет те 15—20 минута тĕлнелле Осоавиахим райсоветне çынсем пухăнма тытăнчĕç. Комиссисенче врач Максимов 10—15 çынна пăхма ĕлкĕрчĕ-и, е çук, комсомол райкомĕн секретарĕ Марков юлташ: «медицина комиссинче пулма не обязательно, вăхăта ирттерер мар, айтăр чупма», тесе чĕнчĕ. Чупма пуçларĕç.

Машинно-тракторнăй станцинчен 8 çын чупрĕç. Вĕсенчен пĕри те чупассипе ГТО комплексĕн нормине параймарĕ. Унтан райçĕрĕç пайĕнче, райсовет исполкомĕнче тата ытти организацисенче ĕçлекенсем те чупрĕç. Анчах чупассипе ГТО нормине ку кун 6—7 çын çеç пачĕç.

Кросс пуçланиччен тренировкăсем çителĕксĕр пулнă. Судьясен коллегине туни те паллă мар. Июнĕн 16-мĕшĕнче физкультурăпа спортăн районри уполномоченнăйĕ кросра пулмарĕ те. Комсомольски районра кросăн малтанхи кунĕсенчех ЦК ВЛКСМ тата ВЦСПС кроса ирттересси çинчен панă кăтартăва пăхăнмарĕç.

Комсомолецсене тата профсоюз членĕсене кашнине кроса хутшăнтармалла. Анчах та ку тĕлĕшпе ĕç çителĕклĕ пырать теме çук. Июнĕн 15-мĕшĕнчен пуçласа виçĕ кун хушшинче те, профсоюзпа комсомол кросне 850 çынна яхăн çеç хутшăннă. Вĕсенчен чупассипе ГТО комплексĕн нормине панисем питех те сахал.

Кросăн малтанхи кунĕсенче палăрнă çитменлĕхсене халех пĕтермелле. Кроса кăтартуллă ирттересси профсоюзпа комсомол организацийĕсен ответлă та чыслă ĕçĕ пулса тăмалла.

М. ЯКОВЛЕВ.

* * *

ЧКАЛОВСКОЕ. Патăрьелĕнчи организацисем профсоюзпа комсомол кросне начар хатĕрленнипе кĕтсе илчĕç. «Путь Ленина» тата «Красное Батырево» колхозсем çумĕнчи комсомол пуçламĕш организацисем тренировкăллă занятисем пĕрре те ирттермен.

Çавăн пиркиех ĕнтĕ кросс начар иртсе пырать. Хăшпĕр организацисем июнĕн 18-мĕшĕнче те кроса хутшăнмарĕç.

А. МАЛЬЦЕВ.

Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн

УКАЗĔ

Чăваш АССР Верховный Совечĕн составĕнчен тухса ўкнĕ депутатсем вырăнне уйрăм суйлав округĕсем тăрăх çĕнĕ депутатсем суйлас тĕлĕшпе ĕçлекен округсенчи суйлав комиссийĕсен составне çирĕплетесси çинчен

«Чăваш АССР Верховный Советне суйламалли Положенин» 36, 37 тата 38-мĕш статьисем тăрăх Чăваш АССР Верховный Совечĕн Президиумĕ **çапла йышăнать:**

Чăваш АССР Верховный Советне суйлас тĕлĕшпе ĕçлекен округсенчи суйлав комиссийĕсене обществăллă организацисемпе ĕçсыннисен обществисен çак представителĕсен составĕпе çирĕплетес:

1. 23-МĔШ №-ЛĔ ПАНТЬАК СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Михеев** Гаврил Федорович — политпросвет учрежденисенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Хĕрлĕ Чутай районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Илюшкин** Захар Михайлович—вăрçăллă турăсăрсен союзĕн (СВБ) Хĕрлĕ Чутай районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Черноносов** Сергей Ильич — Хĕрлĕ Чутай районĕнчи «Завет Ленина» колхоз колхозникĕсенчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Кривов Захар Васильевич—ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Хĕрлĕ Чутай районĕнчи организацийĕнчен.

Поляков Дмитрий Яковлевич—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи коммунистла организацирен.

Герасимов Сидор Михайлович — ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Хĕрлĕ Чутай районĕнчи организацийĕнчен.

Пудейкина Евдокия Федоровна—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи Каганович ячĕпе тăракан колхоз колхозникĕсенчен.

Селянкин Василий Семенович—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи коммунистла организацирен.

Илюшкин Степан Михайлович — учительсен профессиллĕ Союзĕн Хĕрлĕ Чутай районĕнчи организацийĕнчен.

2. 35-МĔШ №-ЛĔ ШĔНЕР СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Антонов** Андрей Антонович—Çĕрпў районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Васильев** Яков Васильевич—Çĕрпў районĕнчи «Балтиец» колхоз колхозникĕсенчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Степанов** Федор Степанович — пуçламĕшпе вăтам шкул работникĕсен профессиллĕ союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Сорокин Изосим Васильевич — Çĕрпў районĕнчи «Малалла» колхоз колхозникĕсенчен.

Племянников Павел Алексеевич—Октябрьски районри коммунистла организацирен.

Семенов Иван Семенович —ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Леонтьева Марфа Трофимовна — финанспа банк работникĕсен профессиллĕ союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Яковлева Анна Яковлевна—Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленинла Коммунистла Союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Григорьева Анна Григорьевна—Çĕрпў районĕнчи «Красный Этновец» колхоз колхозникĕсенчен.

3. 37-МĔШ №-ЛĔ ЧУРАЧĂК СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ (ÇĔРПЎ РАЙОНĔ)

Округ суйлав комиссин председателĕ **Скворцов** Илларион Титович—Çĕрпў районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ — **Петров** Прокопий Петрович — пуçламĕшпе вăтам шкул работникĕсен профессиллĕ союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Филиппова** Александра Филипповна—Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленинла Коммунистла Союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Дмитриева Пелагея Дмитриевна—медицинăпа санитари ĕçĕнчи работниксен профессиллĕ союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Григорьева Нина Григорьевна—Çĕрпў районĕнчи «Пучах» колхоз колхозникĕсенчен.

Васильев Михаил Васильевич—Государство учрежденисенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Петров Михаил Петрович—Çĕрпў районĕнчи «Броневик» колхоз колхозникĕсенчен.

Филиппова Перасковья Филипповна—ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

Герасимов Григорий Герасимович — финанспа банк работникĕсен профессиллĕ союзĕн Çĕрпў районĕнчи организацийĕнчен.

4. 38-МĔШ N-ПĔ КУСЛАВККА СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Соловьев** Андрей Семенович—Куславкка районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Кочетков** Константин Николаевич—Куславкка комбинатĕнчи рабочисенчен, служащисенчен тата инженерно-технически работниксенчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Шаловин** Николай Васильевич — Куславкка районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Мошкова Анна Поликарповна — Куславкка комбинатĕнчи рабочисенчен, служащисенчен тата инженерно-технически работниксенчен.

Чернов Леонид Иванович—Куславкка машинно-тракторнăй станцири рабочисенчен, служащисенчен тата инженерно-технически работниксенчен.

Ерзина Феоктиста Николаевна — Куславкка районĕнчи «Большевик» колхоз колхозникĕсенчен.

Чумакова Агния Митрофановна — культпросвет учрежденийĕсенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Морскова Екатерина Васильевна — ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Симулин Осип Федорович—Куславкка районĕнчи «Труд» колхоз колхозникĕсенчен.

5. 39 МĔШ N-ПĔ ЕЛЧĔК СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Данилов** Иван Данилович—Куславкка районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Иванов** Корнил Иванович—Куславкка районĕнчи «Динамо» колхоз колхозникĕсенчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Артемьев** Гаврил Ионикиевич — Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленинла Коммунистла Союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Ильгачева Нионила Михайловна—Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленинла Коммунистла Союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Рыбаков Иван Тимофеевич — Куславкка районĕнчи «Динамо» колхоз колхозникĕсенчен.

Маркелов Понтий Софронович — Куславкка районĕнчи «Динамо» колхоз колхозникĕсенчен.

Хомский Григорий Васильевич — Октябрьски районри Марти ячĕпе тăракан колхоз колхозникĕсенчен.

Евралова Надежда Васильевна—Куславкка районĕнчи «Спартак» колхоз колхозникĕсенчен.

Николаева Евдокия Николаевна — пуçламĕшпе вăтам шкул работникĕсен профессиллĕ союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

6. 40-МĔШ N-ПĔ ТĔРЛЕМЕС СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Серов** Яков Макарович—Куславкка районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Смирнов** Павел Никитич—государство учрежденийĕсенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Павлов** Яков Дмитриевич — Куславкка районĕнчи «Çĕнтерў» колхоз колхозникĕсенчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Юсупова Хадыча Мухутдиновна — культпросвет учрежденийĕсенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Сольникова Агриппина Ивановна — Куславкка районĕнчи «Искра» колхоз колхозникĕсенчен.

Серебряков Яков Федорович — чугунçул транспорчĕн Тĕрлемес станцинчи рабочисемпе служащисенчен.

Груздев Александр Никитич—финанспа банк работникĕсен профессиллĕ союзĕн Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

Боченков Степан Васильевич — Куславкка районĕнчи «Путь к социализму» колхоз колхозникĕсенчен.

Шакиров Шайхулла Хайрулович — ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Куславкка районĕнчи организацийĕнчен.

7. 52-МĔШ №-ЛĔ ЯМАШ СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Чернов** Василий Николаевич—Шăхасан районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Григорьева** Перасковья Александровна — пуçламĕшпе вăтам шкул работникĕсен профессиллĕ союзĕн Шăхасан районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Михайлов** Давыд Михайлович—пуçламĕшпе вăтам шкул работникĕсен профессиллĕ союзĕн Шăхасан районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Яковлев Павел Яковлевич — Шăхасан районĕнчи коммунистла организацирен.

Михайлова Агрипина Михайловна — Шăхасан районĕнчи «Свобода» колхоз колхозникĕсенчен.

Прокопьев Никифор Прокопьевич — Шăхасан районĕнчи «Париж Коммуни» колхоз колхозникĕсенчен.

Герасимова Анастасия Герасимовна—медицинăпа санитари ĕçĕнчи работниксен профессиллĕ союзĕн Шăхасан районĕнчи организацийĕнчен.

Алексеева Евдокия Алексеевна—Шăхасан районĕнчи «Красноармеец» колхоз колхозникĕсенчен.

Тимофеев Пантелеймон Тимофеевич—Шăхасан районĕнчи Тельман ячĕпе тăракан колхоз колхозникĕсенчен.

8. 57-МĔШ N-ПĔ КАРАКЛА СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ (КАНАШ РАЙОНĔ).

Округ суйлав комиссин председателĕ **Антонов** Филипп Антонович — Канаш районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Михайлов** Филипп Михайлович — политпросвет учрежденийĕсенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Канаш районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Кузнецова** Раиса Семеновна — Канаш районĕнчи «Ударник» колхоз колхозникĕсенчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Овчинникова Ефимия Михеевна — Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленинла Коммунистла Союзĕн Канаш районĕнчи организацийĕнчен.

Савельев Кузьма Савельевич — Канаш районĕнчи «Мотор» колхоз колхозникĕсенчен.

Максимов Семен Максимович — пуçламĕшпе вăтам шкул работникĕсен профессиллĕ союзĕн Канаш районĕнчи организацийĕнчен.

Кузнецов Михаил Григорьевич — ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Канаш районĕнчи организацийĕнчен.

Иванова Анастасия Ивановна — Кăнтăрпа Центрти машинно-тракторнăй станцисенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Канаш районĕнчи организацийĕнчен.

Терентьев Алексей Терентьевич — вăрçăллă турăсăрсен союзĕн (СВБ) Канаш районĕнчи организацийĕнчен.

9. 60-МĔШ N-ЛĔ ВĂРМАР СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Бойков** Михаил Иванович — Вăрмар районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Аверьянова** Анна Аверьяновна — ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Вăрмар районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секретарĕ **Степанов** Николай Степанович — учительсен профессиллĕ союзĕн Вăрмар районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Семенов Федор Семенович — Вăрмар районĕнчи коммунистла организацирен.

Дмитриева Александра Дмитриевна—Вăрмарти спортинвентарь фабрикинче ĕçлекен рабочисемпе служащисенчен.

Жариков Павел Григорьевич — революци борецĕсене пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен пĕтĕм тĕнчери обществăн (МОПР) Вăрмар районĕнчи организацийĕнчен.

Павлов Семен Павлович — Кăнтăрти тата Центрти машинно-тракторнăй станцисенчи работниксен профессиллĕ союзĕн Вăрмар районĕнчи организацийĕнчен.

Кузьмин Алексей Кузьмич — Вăрмар районĕнчи «Свобода» колхоз колхозникĕсенчен.

Евдокимова Анфиса Евдокимовна — Вăрмар районĕнчи «Большевик» колхоз колхозникĕсенчен.

10. 67-МĔШ №-ЛĔ ПАРАЧКАВ СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председателĕ **Добродушев** Антон Максимович — Пăрачкав районĕнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателĕн заместителĕ **Гордеев** Кирилл Николаевич — ССР Союзĕн оборонине тата авиаципе хими строительствине пул шас тĕлĕшпе ĕçлекен обществăн (Ос авиахим) Пăрачкав районĕнчи орган зацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секрета **Веденина** Надежда Степановна — п литпросвет учрежденийĕсенчи рабо никсен профессиллĕ союзĕн Пăрачка районĕнчи организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Гришин Александр Иванович — П рачкав районĕнчи «Серп и моло колхоз колхозникĕсенчен.

Фролов Николай Васильевич — П рачкав районĕнчи «Передовик» колх колхозникĕсенчен.

Скороходов Иван Максимович Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленин Коммунистла Союзĕн Пăрачкав рай нĕнчи организацийĕнчен.

Бербузова Анна Захаровна — П рачкав районĕнчи «Новый путь» ко колхоз колхозникĕсенчен.

Белов Иван Степанович — П рачкав районĕнчи вăрлăх совхозĕн рабочисемпе служащисенчен.

Тоншева Анна Степановна — гос дарство учрежденийĕсенчи работни сен профессиллĕ союзĕн Пăрачкав р йонĕнчи организацийĕнчен.

11. 8[illegible]-МĔШ №-ЛĔ ПАЛАПУÇ-ПАШЪЕЛ СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРАХ (ПЕРВОМАЙСКИ РАЙОН).

Округ суйлав комиссин председате **Николаев** Иван Николаевич — поли просвет учрежденийĕсенчи работни сен профессиллĕ союзĕн Первомайс районри организацийĕнчен.

Округ суйлав комисси председател заместителĕ **Давыдов** Иван Абрамов —Пĕтĕм Союзри Çамрăксен Ленин Коммунистла Союзĕн Первомайски р йонри организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секрета **Акимов** Филипп Васильевич — пуç мĕшпе вăтам шкул работникĕсен п фессиллĕ союзĕн Первомайски район организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Козлов Владимир Викторович Первомайски районри «Пионер» к хоз колхозникĕсенчен.

Васильева Екатерина Максимовна государство учрежденийĕсенчи раб никсен профессиллĕ союзĕн Первом ски районри организацийĕнчен.

Никитин Дмитрий Сергеевич — П вомайски районри «Комсомолец» к хоз колхозникĕсенчен.

Лисина Мария Харитоновна — П вомайски районри коммунистла ор низацирен.

Урмаков Петр Дмитриевич — Пер майски районри «Красная Чуваш колхоз колхозникĕсенчен.

Чернов Илья Гаврилович — Пер майски районри «Париж Комму колхоз колхозникĕсенчен.

12. 8[illegible]-МĔШ №-ЛĔ ПАТĂРЪЕЛ СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ.

Округ суйлав комиссин председат **Федотов** Максим Федотович — Ч ловски районри коммунистла орга зацирен.

Округ суйлав комисси председате заместителĕ **Хасьянов** Решид Фа хович — Пĕтĕм Союзри Çамрăксен нинла Коммунистла Союзĕн Чкалов районри организацийĕнчен.

Округ суйлав комиссин секре **Степанов** Ефим Степанович — рево ци борецĕсене пулăшас тĕлĕшпе ĕç кен пĕтĕм тĕнчери обществăн (МО Чкаловски районри организацийĕн

Округ суйлав комиссин членĕсем:

Архипов Роман Архипович — С Союзĕн оборонине тата авиаципе ми строительствине пулăшас тĕлĕ ĕçлекен обществăн (Осоавиахим) Ч ловски районри организацийĕнчен.

Михайлов Зинон Гаврилович — С Союзĕн оборонине тата авиаципе х строительствине пулăшас тĕлĕшпе лекен обществăн (Осоавиахим) Ч ловски районри организацийĕнчен.

Аникина Вера Васильевна — Пĕ Союзри Çамрăксен Ленинла Комм нистла Союзĕн Чкаловски районри ганизацийĕнчен.

Сафьянов Василий Иванович — Ч ловски районри «Путь Ленина» кол колхозникĕсенчен.

Шорников Иван Александрович Чкаловски районри коммунистла о низацирен.

Андреева Агафия Петровна — м цинăпа санитари ĕçĕнчи работник профессиллĕ союзĕн Чкаловски рай ри организацийĕнчен.

13. 91-МĔШ N-ЛĔ КИРОВСКИ ХУ СУЙЛАВ ОКРУГĔ ТĂРĂХ (УЛАТ ХУЛИ).

Округ суйлав комиссин председа лĕ **Ясницкий** Анатолий Григорьеви Улатăр районĕнчи коммунистла о низацирен.

Округ суйлав комисси председат заместителĕ **Годин** Александр Сем вич — Улатăрти хăма çуракан за сенче ĕçлекен рабочисемпе служа сенчен.

Юлашки 4-мĕш страницăра

ПАРТИ ПУРНĂÇĔ

Опыт пур, унпа малашнехи ĕçре усă курмалла

ВКП(б) Пĕтĕм Союзри XVIII конфе енцийĕн решенийĕсем тата СССР Сов аркомĕпе ВКП(б) Центральный Коми ечĕ «Ялхуçалăх культурисен тухăç ăхне тата выльăх-чĕрлĕх продукти ăхне ӳстернĕшĕн Чăваш АСС Респуб икинчи колхозниксене ĕçшĕн хушса ӳлесси çинчен» йышăннă постановле и колхозниксен политикăллă тата роизводствăллă активлăхне татах та тларах çĕклерĕç. Колхозниксем кол оз хуçалăхне çирĕплетессишĕн ытла ах вăй-хăват хурса ĕçлеме пуçларĕç. акна çурхи ĕçсене тунă вăхăтра ла ăх курма пулчĕ. Çураки вăхăтĕнче анталăк лайăх пулмарĕ пулин те, пи ĕн Чкаловски районри колхозсем çур и культурăсене ăнăçлăн, агротехника нчен пысăк пахалăхпа, 6—7 кун хуш инче акса пĕтерчĕç. Тĕштырăсемпе ăрçа йышши культурăсем акмалли лана 102,5 процент тултарнă.

Çураки вăхăтĕнче агитациллĕ-массăл ă ĕçе анлăн туса пынă. Кашни агит оллектив малтан туса хатĕрленĕ план ăрăх ĕçленĕ. Вĕсем агитациллĕ-мас ăллă ĕçе çуракине чи кĕске срокра ата пысăк пахалăхпа туса ирттерес ишĕн социализмлă ăмăртупа стаха овла движенине сарса пыма пулăшнă. артипе правительство йышăннă реше исене колхозниксене кулленех ăнлан арса панă, ютçĕршывсенчи лару-тăру инчен калаçусем туса ирттернĕ. Çак йтусене пурне те колхозри е бригадă и ĕçсемпе çыхăнтарса пынă.

Агитаторсем пуçарнипе пур бригадă енче те производствăллă канашлусем рттернĕ. Вăл канашлусенче бригадă м хăйсем çине илнĕ социализмлă бязательствăсене мĕнле тултарса пы и тата ĕçĕн лайăх енĕсене пур бри дăсене те куçарасси çинчен сӳтсе внĕ.

«Маяк» колхоз районра чи лайăх ĕç кен колхоз шутланать. Ялхуçалăх ĕсене вăл çулленех ăнăçлăн вĕçлесе ырать, пысăк тухăçлă тырпул туса ет. Колхоз ӳссе тата тĕрекленсе пы ть. Колхоза аталантарса пырас ĕçре çламĕш парторганизаци колхоз пра нине пысăк пулăшу парать. Комму истсене пурне те бригадăсем тăрăх рнаçтарса тухнă, кашни коммунист йĕн участокĕнчи ĕçсемшĕн ответлă. инаев коммунист темиçе çул ĕнтĕ лхоз правлени председателĕ пулса лет, Сыразетдинов юлташ, вăлах пуç мĕш парторганизацин секретарĕ, рма заведующийĕнче ĕçлет. Унăн рми районра лайăх ĕçлекенсенчен ри шутланать. Калимуллин—колхоз игадирĕ, Латыпов — колхоз правлени едседателĕн заместителĕ пулса ççĕ.

ак колхозри коммунистсем çураки хатĕрленнĕ чухне тата акана тухнă сçăн та колхозниксем хушшинче итаци ĕçне лайăх туса пынă. Кол зри коммунистсене ялсоветри пĕччен ммунистсем пулăшса пынă. Агитаци е комсомолецсем те активлăн хут ннă. Çапла вара, çураки вăхăтĕнче итаторсен вăйĕпе 20 доклад туса па , вăл докладсене 1872 колхозник ит нĕ.

ĕнĕ Ахпӳртри пуçламĕш парторга заци те агитаци ĕçне лайăх йĕрке нĕ. Çак ялсоветри Сталин ячĕпе тă кан колхоз, иртнĕ çулсенче нумай сем тăрăх кая юлса пынăскер, кăçал ракине лайăх ирттерчĕ.

Агитколлектив руководителĕ, вăлах çламĕш парторганизацин секретарĕ зьмин юлташ агитаторсен ĕçне тă пах тĕрĕслесе тăрать, вĕсене пулă парать, агитаторсен канашлуне -часах туса ирттерет, вăл унта ла х ĕçлекен агитаторсен ĕçĕсемпе пал штарать. Çураки вăхăтĕнче Сталин ĕпе тăракан колхозри агитаторсем те йăх ĕçлерĕç.

олхозри пуçламĕш парторганизаци на хаçачĕсене те йĕркеллĕ кăларса нĕ. Çуракине тухиччен стена хаçат коллеги членĕсене пухса канашлу а ирттернĕ. Çак канашлура çураки ăтĕнче стена хаçачĕсем умĕнче тă ан задачăсем çинчен каласа панă.

Пуçламĕш парторганизаци колхозниксем хушшинче социализмлă ăмăртупа стахановла движенине тата анлăрах сарса ярас тĕлĕшпе кулленех ĕçленĕ. Бригадăсемпе звеносем пĕр-пĕринпе ăмăртса ĕçленĕ. Социализмлă ăмăрту договорĕ тăрăх илнĕ обязательствăсене пурнăçа мĕнле кĕртсе пынине стена хаçачĕсем çинче çутатса пынă. Ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне ӳстернĕшĕн ĕçкунĕ хушса тӳлесси çинчен партипе правительство йышăннă постановленипе хавхаланса, колхозниксем çак иртнĕ çуракинче чăннипех хастарлăн ĕçлерĕç. Т. Токмаков колхозник икĕ касăллă плугпа плана кулленех 150—160 процент тултарса пынă. В. Суриков комсомолец кулленех 2—2,25 гектар сухаланă. Н. Плешковпа И. Плешков колхозниксем 11 ретлĕ сеялкăпа 11 гектар таран акнă.

Çураки вăхăтĕнче «РОКК» колхозри агитколлектив та агитмассăллă ĕçсене лайăх туса пычĕ. Иртнĕ çулта пулнă çитменлĕхсене кăçал пачах туман. Колхоз çурхи тырăсене 6 кун хушшинче акса хăварнă. Нумай колхозниксем стахановла ĕçĕн пысăк тĕслĕхне кăтартса ĕçлерĕç.

Кăçалччен «Правда» колхоз чылай ĕçсем тăрăх юлса пынă. Çакăнта пуçламĕш парторганизаци (секретарĕ Куликов юлташ) хăйне валли тивĕçлĕ вывод туса, колхоза малти рете кăларма тăрăшрĕ. Çапла вара «Правда» колхоз кăçал çуракине малта пыракан колхозсемпе пĕр танах вĕçлерĕ.

Çав вăхăтрах хăшпĕр пуçламĕш парторганизацисем хăйсен умĕнче тăракан задачăсене пурнăçа кĕртсе пыраймарĕç. «Путь Ленина» колхозра çураки ĕçĕсем вăрăма тăсăлнă. Кунта агитаци ĕçне лайăх йĕркелемен. Колхозниксем хушшинче социализмла ăмăртса ĕçлессине организацилемен. Патăръел ялсоветĕнчи территориллĕ пуçламĕш парторганизаци колхозниксем хушшинче агитациллĕ-массăллă ĕçе куллен туса пыман. Агитаци ĕçне ялти актива çителĕксĕр хутшăнтарнă. XVIII партконференцин решенийĕсем çинчен тата колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен партипе правительство йышăннă постановлени çинчен колхозниксене тĕплĕн ăнлантарса паман.

Çуракине хатĕрленес тата ăна пысăк пахалăхпа ирттерес тĕлĕшпе машинно-тракторнăй станци пысăк ĕçсем туса ирттерчĕ. Агитациллĕ ĕçе трактор бригадисенче туса пычĕ. Пуçламĕш парторганизаци тракторсене график тăрăх юсассине тата мастерскойсемпе складсенче йĕркеллĕх туса хурассине пурнăçа кĕртрĕ. Трактористсем пурте ăмăртса ĕçлеççĕ. Хăйсем çине илнĕ обязательствăсене ăнăçлăн пурнăçа кĕртсе пычĕç. Çапла вара, тракторсемпе ĕçлемелли çурхи ĕçсен планне 120 процент тултарнă.

Г. Куликова трактористка-комсомолка çурхи ĕçсен планне 250 процент, Т. Константинова коммунистка—240 процент, Н. Минкин тракторист—230 процент, А. Андреев—187 процент, П. Курионова—187 процент, И. Молоков—175 процент, А. Морозов—170 процент, Халиуллин—170 процент тултарнă.

Çураки вăхăтĕнче агитмассăллă ĕçе коммунистсемпе комсомолецсем активлăн туса пынă. Трактор бригадин бригадирĕсем Е. Зимцов, Д. Зимцов, Краснов, Каримов коммунистсем агитмассăллă ĕçе хăйсен бригадисенче лайăх туса пычĕç.

Парти райкомĕ енчен куллен ертсе пынипе колхозсенчи пуçламĕш парторганизацисемпе комсомол организацисем тата агитколлективсем хăйсен умĕнче тăракан задачăсене ăнăçлăн пурнăçа кĕртрĕç. Чкаловски районĕ çураки ĕçĕсемпе республикăри чи малти рете тухрĕ.

А. ГАВРИЛОВ.

ВКП(б) Чкаловски райкомĕн пропагандăпа агитаци отделĕн заведующийĕ.

Нормăна тултарман коммунистсем çук

Улатăрти гармонь фабрикинчи парт о секретарĕ Моторин юлташ патне рсан çакна курма пулать: унăн сĕ ĕ çинче тетрадь выртать, вăл каш кун цехсем плана мĕнле тултарса ни çинчен çав тетрадь çине çырса рать. Ĕç пĕтнĕ хыççăн коммунистсем лайĕшĕ тӳрех Моторин юлташ патн рса, хăйсем пĕр кунхи нормăна мĕн тултарни çинчен каласа параççĕ. XVIII партконференци решенийĕнче ана предприяти тăрăх, халиччен нă пек, вăтамран илсе çеç мар, ăна ни кун, кашни цехра, кашни брига а, кашни станок çинче, кашни сменă тултарса пымалла», тенĕ. Çакна ламĕш парторганизаци тĕрĕс ăнлан илнĕ. Вăл ăна ĕçре пурнăçласа пы ь. Фабрикăри кашни рабочи хăйĕн мине тултарассишĕн кĕрешет. Нор на тултарайман рабочисен йышĕ ча ь.

çре коммунистсем пример кăтартаç Парти членĕн кандидачĕ Швецова таш март уйăхĕччен хăйĕн нормине тарайман. Халĕ вăл нормăна ыт пипех тултарса ĕçлет. Хальхи вă ра парторганизацинче нормăна тарайман коммунистсем çук.

арторганизаципе дирекци плана тарайман рабочисене пухса кашни хра канашлусем ирттернĕ. Çавăн канашлусене уйрăм цехсенче те тернĕ, унта плана тултарма чара чăрмавсене палăртнă, вĕсене си чех пĕтерме тăрăшнă. Техникăна енес ĕçе йĕркеленĕ. Фабрикăри тех а шкулĕнче 158 çын вĕренет. Кун пуçне стахановла шкул ĕçлет. Ста овецсем хăйсен опычĕсемпе нормă тултарайман рабочисене паллашта çĕ.

апла ĕçленипе фабрикăра стахано семпе ударниксен йышĕ ӳсрĕ. Халĕ хановецсем 132 çын, ударниксем 124 çын шутланаççĕ. Çавна май фабрикăн ĕçĕ чылаях лайăхланчĕ. 1941 çулти пĕрремĕш квартал планне фабрика 87,4 процент çеç тултарнă пулсан, апрель уйăхĕнче плана 108,7 процент, май уйăхĕнче—110 процент тултарнă. Сборочнăй цех малта пырать.

Çак фактсем вĕсем пуçламĕш парторганизаци XVIII партконференци хыççăн производство ыйтăвĕсемпе лайăхрах ĕçлеме пуçланине кăтартса параççĕ.

Парторганизаци ĕçĕнче çитменлĕхсем те çук мар, пуçламĕш парторганизаци производствăра малта пыракансене парти ретне илес тата çамрăк коммунистсене воспитани парас тĕлĕшпе çителĕксĕр ĕçлет. 1941 çулта пĕр çынна та кандидата илмен, икĕ çынна парти членне илнипе лăпланнă.

Парторганизацинче парти членĕн кандидачĕсем 14 çын. Парторганизаци кандидатсене политикăллă воспитани парас тĕлĕшпе çителĕксĕр ĕçлет. Кашни кандидатпа уйрăмăн ĕçлени çук. 9 çынăн кандидат стажĕ иртсе кайнă. Кандидатсенчен чылайĕшне агитаторсем пулса ĕçлеме уйăрнă. Анчах вĕсенчен хăшпĕрисем хушнă ĕçе пурнăçа кĕртсе пымаççĕ.

1940 çулта коммунистсем валли «ВКП(б) историйĕн кĕске курсне» вĕренме кружок организациленĕ. Кружокра 10 коммунист «Кĕске курсăн» VIII сыпăкне вĕренсе çитнĕ. Уйрăм коммунистсем, сăмахран, Куприянова, Зоугольков юлташсем пачах вĕренмеççĕ.

Парти членĕн кандидачĕсене политикăллă воспитани парас тĕлĕшпе татăклă ĕçсем туса ирттермелле. Вĕсене марксизм-ленинизм теорийĕпе хĕçпăшалланма пулăшмалла, партиллĕ порученисем парса ĕçе активлăн хутшăнтармалла.

ШИЛИН.

Ответлă ĕçсенчен пĕри

ШĂХАСАН. Юлашки çулсенче партин районри организацийĕ чылай ӳсрĕ. Парти ретне ялхуçалăхĕнче малта пыракан колхозниксем, специалистсем, трактористсем кĕреççĕ.

Парти членĕн кандидачĕсем хушшинче ĕçлесси — ответлă та пысăк ĕç. Кандидатăн хăйне парти членне кĕме хатĕрлемелле. Пуçламĕш парторганизацисен кандидатсене порученисем памалла, çав порученисене пурнăçа кĕртме пулăшмалла. Анчах партин хăшпĕр организацийĕсем кандидатсем хушшинче ĕçлесси çине çителĕксĕр çавăрăнса пăхаççĕ, тепĕр чухне вĕсем çинчен пачах манса каяççĕ.

Машинно-тракторнăй станцин пуçламĕш парторганизацинче виçĕ член, сакăр кандидат. Çавăнпа та ĕнтĕ кунта парти членĕн кандидачĕсем хушшинче ытларах ĕçлемелле. Анчах кунта кандидатсем хушшинче ĕçлессине хакламаççĕ. Кандидатсем хушшинче производствăра паха тĕслĕхсем кăтартса ĕçлекенсем те нумай. Моисеевпа Спиридонов юлташсем стахановла ĕçлеççĕ. Моисеев Пĕтĕм Союзри ялхуçалăх выставкин участникĕ. Асăннă трактористсем ку вăхăтченех парти членне кĕреймеççĕ.

Анат Сурăмри территориллĕ пуçламĕш парторганизацинче 4 çынăн кандидат стажĕ иртнĕ. Райпотребсоюзри кандидатсен группинче виçĕ коммунистăн нимĕнле порученисем те çук. Энтриялĕнчи пуçламĕш парторганизацинче те парти членĕн кандидачĕсемпе çителĕксĕр ĕçлеççĕ.

Çапла вара, парторганизацисенче кандидат стажĕ иртсе кайнă кандидатсен йышĕ чакас вырăнне хутшăнса пырать. Март уйăхĕнче 62 çын пулнă пулсан, халĕ 68 кандидат. Çакă вăл парти райкомĕ тата унăн инструкторĕсем, çавнашкалах пуçламĕш парторганизацисем те кандидатсем хушшинче пачах çителĕксĕр ĕçленĕ пирки пулнă.

Парти членĕн кандидачĕсемпе ĕçлессине кулленех йĕркеллĕ туса пырас пулать.

В. ЧЕРНОВ.

Кашни колхоза уйăн экономикине пĕлсе ертсе пымалла

СЕНТЕР. Муркашри пуçламĕш парторганизаци районра пысăк организацисенчен пĕри. Ялсовета 4 колхоз, сельпо, çыхăну отделенийĕ, вăтам шкул кĕрет. Анчах та кунти пуçламĕш парторганизаци ялсовета кĕрекен учрежденисене питĕ çителĕксĕр ертсе пырать.

Парторганизаци хăйĕн малтан йышăннă решенийĕсене пурнăçа мĕнле кĕртсе пынине тĕрĕслесе тăмасть. Çавна пула вара хăшпĕр коммунистсем хăйсене панă партиллĕ порученисене вăхăтра пурнăçламаççĕ.

Коммунист Музыков юлташ ертсе пыракан «Знамя труда» колхозра политикăллă-массăллă ĕçе начар организациленĕ. Музыков юлташа парторганизаци агитатор пулса ĕçлеме çирĕплетнĕ. Анчах вăл çак ĕçĕн ответлăхне туйса илеймест мар. Колхозра тĕрлĕрен çитменлĕхсем пулса пыраççĕ. Çуракине кая юлса ирттернĕ, агротехника правилисене пăснă. Тырпулсене уйран пуçтарса кĕртме начар хатĕрленеççĕ.

Ялсовета кĕрекен ытти колхозсем пирки те çакнах каламалла. Халĕ кашни колхозрах уборкăна хĕрсе хатĕрленмелли вăхăт. Апла пулсан та колхозсем çак ĕçе тытăнманпа пĕрех.

Пуçламĕш парторганизаци енчен кашни колхозăн уйрăмлăхне тата экономикине пĕлсе ертсе пыни çук-ха.

Парторганизацин комсомол организацисене ертсе пымалла, вĕсемпе таччăн çыхăнса ĕçлемелле. Комсомол—партин шанчăклă помощникĕ. Апла пулсан та парторганизаци колхозсенчи комсомол организацисен ĕçĕсемпе сахал интересленет. Буденный ячĕпе тăракан колхозри комсомолецсем хушшинче дисциплина çук, комсомолецсен пухăвĕсем сайра-хутра кăна пулаççĕ. Буденный ячĕпе тăракан колхозра пуçламĕш парторганизацин секретарĕн заместителĕ Кольцов юлташ пурăнать пулсан та, вăл унти комсомол организацин ĕçне лайăхлатасси çинчен шухăшласа та пăхмасть.

Г. СОЛОВЬЕВ.

Комсомолецсем тасалăхшăн кĕрешеççĕ

ИШЛЕЙ. Шупашкар районĕнчи «Серп и молот» колхоз колхозникĕсем Чăваш республикинчи колхозниксене тасалăхшăн кĕрешĕве тухма чĕннине комсомолăн районри чылай организацийĕсенче сӳтсе яврĕç, комсомолецсем тасалăхшăн социализмлă ăмăртăва тухрĕç.

Колхозниксен чĕнĕвне «Авдан» колхозри комсомол пуçламĕш организацинче тата колхозниксен пĕрлешӳллĕ пухăвĕнче сӳтсе явнă. Комсомолецсем хăйсем çине татăклă обязательствăсем илчĕç. Халĕ комсомолецсем илнĕ обязательствăсене пурнăçлассишĕн кĕрешеççĕ.

Колхозлă яла кăçал чăннипех те илем кĕртнĕ. Урамсем таса, кăçал лартса хăварнă çамрăк йывăçсем те лайăх çитĕнеççĕ. Колхоз правленин канцелярийĕ, фермăсен тавра шĕнче тасалăхпа йĕркелĕх тунă.

Комсомолецсем шыв хуçалăхне йĕркелесе, унпа туллин усă курас тĕсе çине тăрса ĕçлеççĕ. Колхозăн паянхи куна 6 пĕве, вĕсенче пулăсем ĕрчетеççĕ. Шупашкаркассинчи комсомолецсем те тасалăхшăн кĕрешеççĕ. Колхозниксемпе комсомолецсем хăйсен пӳрчĕсене, урам хушшисене вăхăтра шăлса, тасатса тăраççĕ. Колхозниксен килĕсем умĕнче, çуртсем тавра, сырмасенче темиçе çĕршер тĕп йывăçсем лартнă, вĕсем аван чĕрĕлеççĕ.

А. МИХАЙЛОВ.

Çĕнтерӳ тумалли ултă услови

(Сталин юлташ „Çĕнĕ обстановка—хуçалăх строительствин çĕнĕ задачисем" сăмаха каланăранпа вунă çул тулнă тĕле)

1931 çулти июнĕн 23-мĕшĕнче хозяйственниксен канашлăвĕнче каланă сăмахра Сталин юлташ хăйĕн çĕнтерӳ тумалли историллĕ ултă условине каласа панă. Çак гениллĕ сăмаха каланăранпа иртнĕ вунă çул хушшинче Советсен çĕршывĕн сăн-сăпачĕ тĕпренех улшăнчĕ. Ун чухне, вунă çул каярах, пирĕн çĕршыв пĕрремĕш пятилетка планне тултарассишĕн тата ирттерсе тултарассишĕн кĕрешнĕ. Хальхи вăхăтра эпир сталинла виççĕмĕш пятилеткăна ăнăçлăн вĕçлесе пыратпăр. Ун чухне ССР Союзĕ кая юлнă, аграрлă çĕршывран вăйлăн аталаннă социализмлă промышленность çĕршывĕ пулса тăрас тĕлĕшпе ĕçленĕ. «...Эпир,—тенĕ Сталин юлташ партин XVI съездĕнче,—**аграрлă** çĕршывран **индустриллĕ** çĕршыв пулса тăрас вăхăт умĕнче тăратпăр».

Промышленность калама çук пысăк хăвăртлăхсемпе ӳссе пыни, çĕнĕрен пиншер предприятисем туни, кивĕ предприятисене çĕнĕ техникăпа пуянлатни,—çаксем пурте ĕнтĕ пирĕн тăван çĕршывăн сăн-сăпатне хăвăрт улăштарса пынă. Халĕ пирĕн çĕршывра сталинла пятилеткăсем аслă çĕнтерӳсем турĕç. ССР Союзĕ индустриллĕ хăватлă çĕршыв пулса тăчĕ. Унăн техники—тĕнчери чи малта пыракан техника. Ун чухне эпир социализмлă экономикăн никĕсне туса çитерес тĕлĕшпе ĕçленĕ. Халĕ ĕнтĕ ССР Союзĕ классемсĕр социализмлă обществăна туса çитермелли тата майĕпен социализмран коммунизма куçса пымалли тапхăра кĕчĕ.

Çак вунă çул хушшинче рабочи класс пайтах чаплă çĕнтерӳсем турĕ, çавăнпа та вăл тапхăр хăйĕн пĕлтерĕшĕпе ун умĕнхи çĕр çул хушшинчи историллĕ аталанупа танлашать.

1931 çул сталинла пĕрремĕш пятилеткăн виççĕмĕш çулĕ пулнă. Çакă вăл социализм пĕтĕм фронтпа анлă наступлени туса пынă тапхăр пулнă, ун çинчен Сталин юлташ партин XVI съездĕнче каланă. Социализм ялхуçалăхĕнче аслă çĕнтерӳсем турĕ. Класлă хаяр кĕрешӳре кулаксене çĕмĕрсе тăкнă. 1931 çулта тĕштыраллă тĕп районсенче хресчен хуçалăхĕсен 80 процент ытларах пайĕ колхозсене кĕрсе пĕрлешнĕ. Колхозсемпе совхозсем тырă акмалли çĕрлаптăкĕн виçĕ пайĕнчен икĕ пайне акса тăнă.

Советсен çĕршывĕнчи рабочи класс строительствăн аслă пафосĕпе хавхаланса ĕçленĕ. Çĕнĕрен çĕршер предприятисем тунă, вĕсене техникăн юлашки çитĕнĕвĕ тăрăх оборудованиленĕ. Кивĕ предприятисене сарса тата реконструкцилесе пынă. Промышленность хăвăрт саралса, ĕç тухăçлăхĕ ӳссе пынă. Социализмлă ăмăртупа ударничество анлăн саралса кайнă, миллионшар ĕçсыннисем ăмăртса ĕçлеме пуçланă.

Парти умĕнче калама çук пысăк задачăсем тăнă. Троцкистла-бухаринла предательсене хирĕç, пролетариатăн класлă тăшманĕсене хирĕç пыракан çивĕч кĕрешӳ обстановкинче нумай йывăрлăхсене çĕнтерсе тухмалла пулнă.

Сталин юлташ каланă сăмах—«Çĕнĕ обстановка — хуçалăх строительствин çĕнĕ задачисем» ятлă сăмах пирĕн партин промышленность тĕлĕшĕнчи ĕçĕн программи пулнă. Çак историллĕ сăмахра каласа панă ултă условие пурнăçа кĕртни Советсен çĕршывĕн производительнăй вăйĕсене татти-сыппиасĕр тата хăвăрт ӳстерсе пыма май панă.

Çĕнтерӳ тумалли пĕрремĕш услови, Сталин юлташ хăйĕн сăмахĕнче кăларса тăратнă услови вăл—промышленность валли ĕç вăйне тăратас ĕçе самотекпа мар, **организованно** туса пымалла пулнă. Çакна тума промышленность вăйлă хăвăртлăхсемпе ӳссе пыни хушнă, вăл çĕнĕрен миллионшар рабочисем ыйтнă.

Çĕршывра ĕçсĕрлĕхе пĕтернĕ. Промышленность валли ĕç вăйне ялта пухмалла пулнă. Талккишпех коллективизаци туни тата унăн никĕсĕ çинче вара кулаксем класс пулса тăнине пĕтерни ял сийĕсем çине пайланассине, массăллă чухăнлăха тĕпренех пĕтернĕ, çавăнпа та ĕнтĕ хресченсене ялтан хулана хăвалакан услови пĕтнĕ. Хăйĕн сăмахĕнче Сталин юлташ çапла каланă: «...эпир яла темиçе вуншар пин тракторсемпе ялхуçалăх машинисем патăмăр, кулака çĕмĕрсе тăкрăмăр, колхозсем организацилерĕмĕр, хресченсене çын пек пурăнма, çын пек ĕçлеме май туса патăмăр. Халĕ ĕнтĕ яла хресченĕн амаçури амăшĕ тесе калама çук. Шăпах çавăнпа та ĕнтĕ, ял хресченĕн амаçури амăшĕ пулма пăрахнăран, хресчен халĕ ялта çирĕпленсе ларма пуçларĕ, пирĕн вара халĕ «мужик ялтан хулана тарни» те, ĕç вăйĕ самотек тăрăх килсе тăни те пĕтрĕ». Çакă ĕнтĕ çĕнĕ обстановка туса хунă, промышленность валли рабочисене организованно пухма тытăнма, çакăнпа пĕрлех—ытларах йывăр ĕç процесĕсене механизацилеме хушнă. Çакна май Сталин юлташ çакăн пек задача кăларса тăратнă: **«ĕç вăйне колхозсемпе договорсем тунă йĕрке урлă организованно пухса тĕмалла, ĕçе механизацилемелле...»**

Сталин юлташăн çак кăтартăвне пурнăçа кĕртни пирĕн промышленноçа ĕç вăйне питех те нумай пырса тăмалла тума май панă. Çакă вăл ĕç вăйне планлă йĕркепе пухма пуçлани, ăна промышленноçăн тĕрлĕ отраслĕсем хушшинче халăх хуçалăхĕн требованийĕсемпе интересĕсене шута илсе пайлама пуçлани пулнă.

Сталинла пятилеткăсен çулĕсенче рабочи класăн хисепĕ гигантла ӳсрĕ. 1931 çулта рабочисемпе служащисен хисепĕ 19 миллион çынна яхăн пулнă пулсан, 1940 çулта вăл 30 миллион çын ытла шутланнă. 1941 çулти планпа рабочисемпе служащисен хисепне 31.600 пин çынна çити ӳстерме палăртнă.

Социализмлă предприятире ĕçлесе, халиченхи колхозниксем хăйсен культурăллă-техникăллă шайне хăвăрт хăпартса пынă, производствăн çĕнĕ техникине хăвăрт вĕренсе алла илнĕ. Вĕсем хушшинчен нумай пиншер стахановецсем, рабочи класăн малта пыракан, хăйсен ĕçĕн техникине чаплăн вĕренсе алла илнĕ çыннисем, рационализаторсем, изобретательсем, пысăк ĕç тухăçлăхĕн образецĕсене паракан çынсем тухнă.

Çакăнпа пĕрлех Сталин юлташ ĕç процесĕсене механизацилесси çинчен панă кăтарту хăвăрт пурнăçа кĕрсе пынă; йывăр ĕçĕн нумай профессийĕсем кирлĕ мар пулса тăнă, вĕсем халиччен пулни механизаци çуккинчен килнĕ. Механизаци аталанса пыни, техника калама çук вăйлăн ӳсни тата производствăллă вĕренĕве анлăн организацилени ССР Союзĕнче квалификациллĕ рабочисен хисепне питех те хăвăрт ӳстерме пулăшнă. 1926 çултан 1939 çула çитиччен слесарьсен хисепĕ 3,7 хут ӳснĕ, токарьсен—5,8 хут, фрезеровщиксен—13 хут, машинистсен—4,4 хут, трактористсен 215 хут.

СССР Верховный Совечĕн Президиумĕ 1940 çулти октябрĕн 2-мĕшĕнче кăларнă Указ тăрăх социализмлă государство государствăн ĕç вăйĕсен резервисене туса хатĕрлеме, ку тĕлĕшпе рабочи класăн квалификациллĕ кадрĕсене ФЗО шкулĕсенче, ремесленнăй училищĕсемпе чугунçул училищисенче планлă йĕркепе вĕрентсе хатĕрлеме тытăнчĕ. Вĕренекенсен кадрĕсене, Указ тăрăх, хуларипе ялти çамрăксен хушшинче çамрăксемпе подростоксене обязательнăй набор (мобилизаци) йĕркипе пухаççĕ.

Сталин юлташ ĕç вăйне планлă йĕркепе тата организованно пухасси çинчен панă кăтарту çак Указра малалла аталанса карĕ.

Хозяйственниксен канашлăвĕнче каланă сăмахра Сталин юлташ социализмлă обществăри ĕçукçин теорине никĕслесе панă. Социализмлă общество çинчен Маркс тата Ленин панă кăтартусене малалла аталантарса пырса, Сталин юлташ çапла кăтартса панă: «...квалификациллĕ ĕçпе квалификацисĕр ĕç хушшинчи уйрăмлăх социализм вăхăтĕнче те, классене пĕтернĕ хыççăн та пулать, çак уйрăмлăх коммунизм вăхăтĕнче çеç пĕтмелле, çавăн пирки вара, социализм вăхăтĕнче те «ĕç укçине» мĕн чухлĕ кирлине кура мар, ĕçне кура тӳлесе тăмалла».

Çакăн тăрăх туса йĕркелемелле те ĕнтĕ ĕç укçи системине. Квалификациллĕ ĕçшĕн квалификацисĕр ĕçшĕн тӳленĕ пек мар, лайăхрах тӳлемелле; йывăр ĕçсенчи рабочисене ĕçшĕн çăмăл ĕçри рабочисене тӳленĕ пек мар, нумайрах тӳлемеле.

Сталин юлташ çакна кăтартса панă: уравниловкăна (ăна халăх тăшманĕсем юриех сарса пынă) çĕмĕрсе тăкасси ĕç тухăçлăхне ӳстерме, рабочисен квалификацине хăпартма, ĕç вăйĕ улшăнса тăрассине пĕтерме кирлĕ услови пулса тăрать.

Ĕç укçи системине Сталин юлташ кăтартса панă тăрăх çĕнĕлле йĕркелени промышленноçа малалла ӳстерсе пыма, ĕç тухăçлăхне ӳстерме тата рабочи класăн материаллă-культурăллă шайне хăпартма пулăшнă.

Сталин юлташ социализмлă обществăра ĕç укçи мĕнле пулмалли çинчен тата уравниловкăна пĕтерме кирли çинчен панă кăтарту пирĕн партин ĕç укçи енĕпе тытса пынă тата халĕ те тытса пыракан пĕтĕм политикăра тĕп принцип, ертсе пыракан принцип пулса тăрать. Партин XVIII конференцийĕ Маленков юлташ доклачĕ тăрăх йышăннă резолюцире çапла каланă:

«Ĕç укçи тĕлĕшĕнче рабочисене ĕç тăрăх, ертсе пырас ĕçри работниксене премиллĕ система тăрăх тата квалификациллĕ ĕçшĕн квалификацисĕр ĕçрон нумайрах тӳлесе, **лайăх ĕçлекенсене материальнă хавхалантарса пырас принципа çирĕппĕн тата çине тăрса пурнăçа кĕртсе пымалла.**

Ĕç укçи тĕлĕшĕнчи уравниловкăн çĕрĕк практикине вĕçне çитиех пĕтермелле тата çакна пурнăçа кĕртмелле: ĕç тухăçлăхне хăпартас ĕçре, апла пулсан, пирĕн пĕтĕм халăх хуçалăхне вăйлатса пырас ĕçре сдельщинăпа премиллĕ система татах та пысăкрах та пахарах рычаг пулса тăччăр».

Обезличка—ĕçлекен кашни çын пĕр паллă ĕçшĕн, станоксемшĕн, инструментсемшĕн, механизмсемшĕн ответлă пулманни—производствăна калама çук пысăк сиен кӳнĕ. Промышленность питех те саралса кайнă чухне, çĕнĕ пысăк предприятисем çĕршер предприяти пулнă чухне обезличкăна пĕтермелле, ĕçе организацилессине нумай лайăхлатмалла пулнă. «Çапла вара, **обезличкăна пĕтермелле, ĕçе организацилессине лайăхлатмалла, предприятире вăйсене тĕрĕс вырнаçтарса тухмалла**—çакăн пек ĕнтĕ задача»,—тенĕ Сталин юлташ.

Çак кăтартăва пурнăçа кĕртсе пырса, пирĕн çĕршыв сталинла пятилеткăсен çулĕсенче ĕçе организацилес тата обезличкăна пĕтерес ĕçре калама çук пысăк çитĕнӳсем турĕ.

Пирĕн предприятисенче ĕçе организацилессине научнăй никĕс çинче, ĕçе социализмла организацилесси çинчен калакан ленинла-сталинла вĕрентӳ тăрăх йĕркелесе пыраççĕ.

Партин XVIII конференцийĕ производство культуришĕн тата предприятисен тасалăхшăн кĕрешесси çинчен, предприятисем кулленхи график тăрăх планлă йĕркепе пĕр кăлтăксăр ĕçлесси çинчен, технологи процесĕнчи дисциплинăна çирĕппĕн пăхăнса тăрасси çинчен, оборудованипе тĕрĕс усă курасси çинчен, инструментсене, чĕртавара, топливăна тата электроэнергине перекетлĕ расходласси çинчен йышăннă решенисен тĕллевĕ—ĕçе организацилессине малалла лайăхлатасси, унăн тухăçлăхне малалла хăпартасси пулса тăрать.

Сталин юлташ интеллигенци çинчен кăтартса пани калама çук пысăк вырăн йышăннă тата халĕ те çавăн пекех пысăк вырăн йышăнса тăрать. Сталин юлташ хăйĕн сăмахĕнче çапла каланă: «...пирĕн çĕршыв хăйĕн аталанăвĕнче халĕ **рабочи класăн хăйне валли хăйĕн производствăллă-техникăллă интеллигенцине,** çак пуçпулса тăракан класăн интересĕсемшĕн производствăра тăма пултараканскерне, **туса хатĕрлеме кирлĕ тапхăра çитсе кĕчĕ»**.

Сталинла пятилеткăсен çулĕсенче ССР Союзĕнчи рабочи класс хăйĕн производствăллă-техникăллă интеллигенцине туса хатĕрлерĕ. ССР Союзĕн социализмлă интеллигенцийĕ вăл—ĕçсыннисемпе нимĕн уйăрăлми çыхăнса тăракан интеллигенци. Рабочи класс интеллигенцийĕн хисепĕ гигантла ӳсрĕ. 1926 çултан 1939 çула çитиччен çĕршывра инженерсен хисепĕ 7,7 хут ӳснĕ, агрономсен—5 хут, научнăй работниксен—7,1 хут. Хальхи вăхăтра ССР Союзĕнчи аслă шкулсенче 600 пин çын ытла вĕренет. Аслă шкулсем халăх хуçалăхĕ валли çулсеренех вуншар пин çĕнĕ специалист параççĕ. Совет интеллигенцийĕ—хăватлă вăй, коммунистла общество тăвассишĕн пыракан кĕрешӳре ĕçсыннисен активлă отрячĕ.

Рабочи класăн хăйĕн производствăллă-техникăллă интеллигенцине туса хатĕрлес задачăна кăларса тăратса, Сталин юлташ çапла тума ыйтнă: **«ĕлĕкхи шкултан тухнă инженерлă-техникăллă вăйсем çине пăхассине улăштармалла, вĕсем çине тимлĕрех пăхмалла тата вĕсене пулăшмалла, вĕсене ĕçе хăюллăнтарах хутшăнтарса пымалла»**. Сталин юлташ çакна паллă тунă: ССР Союзĕнчи социализм строительстви тунă çитĕнӳсен результачĕ пулса тăракан çĕнĕ обстановка техникăллă кивĕ интеллигенци хушшинче çĕнĕ шухăш-кăмăлсем çуратса кăларнă. Сталин юлташ çапла каланă: «...ĕлĕкхи техникăллă интеллигенцин самаях пысăк пайĕ, унччен сăтăрçăсене мĕнле те пулин кăмăлланăскер, халĕ Совет влаçĕ енне çавăрăннă пулсан,—активлă сăтăрçăсем сахаллăн юлчĕç, вĕсене тăр пĕччен тăратса хăварнă, вĕсем малашне тепĕр вăхăт çавăрăнса тухиччен питех те вăрттăн ĕçлемелле». Çавăнпа пирĕн те техникăллă кивĕ интеллигенци çине пăхассине, пирĕн унăн тĕлĕшĕнчи политикăна улăштарас пулать.

Сталин юлташ хăйĕн сăмахне каланăранпа иртнĕ çулсем хушшинче производствăллă-техникăллă кивĕ интеллигенци, социализм ялавĕ айне тăнăскер, Ленин—Сталин партийĕн ĕçĕшĕн, рабочи класс ĕçĕшĕн тӳрĕ кăмăлпа тăрăшрĕ тата халĕ те çавăн пекех тăрăшать. Рабочи класăн çĕнĕ интеллигенцийĕпе алла-аллăн тытăнса, вăл Советсен çĕршывĕн ӳсĕмĕпе çĕнтерĕвĕсемшĕн кĕрешет.

Сталин юлташ хăйĕн сăмахĕнче кăларса тăратнă улттăмĕш услови вăл çакă пулнă: **«хозрасчета пурнăçа кĕртсе çирĕплетмелле, промышленность ăшĕнче накоплени тăвас ĕçе вăйлатмалла»**.

Сталин юлташ социализмлă накопленин çĕнĕ çăлкуçĕсене уçса кăтартнă. Вĕсем—продукцин хăйне тума ларакан хакне чакарасси, хозрасчета пур майсемпе те пурнăçа кĕртсе пырасси, предприятисенче хуçалăха экономикăпа ертсе пырассине лайăхлатасси. Çак çулсем хушшинче социализмлă накоплени, пирĕн промышленноçăн тупăшлăхĕ гигантла ӳсрĕç. Социализмлă анлă воспроизводство çав накопленисем çине таянса тăрать.

Сталин юлташ вунă çул каярах хозрасчет енĕпе лартнă задачăсем—накопленисене ӳстерес тата продукцин хăйне тума ларакан хакне чакарас задачăсем халĕ те пирĕн промышленноçăн пысăк та кирлĕ задачисем пулса тăраççĕ. Партин XVIII конференцийĕ хозрасчета пур майпа та çирĕплетме, предприятисен руководителĕсем экономика ыйтăвĕсем çине тимлĕрех пăхма, продукцин хăйне ларакан хакне чакарассишĕн кĕрешме кирлине уйрăмах вăйлăн кăтартса пачĕ.

Промышленноçа çĕнĕлле ертсе пымалли тĕп услови вырăнне Сталин юлташ çаксене кăларса тăратрĕ: конкретлă ертсе пымалла, единоличнăй управлени пулмалла, техникăна вĕренсе алла илмелле. Иртнĕ вунă çул хушшинче промышленноçа ертсе пырассине лайăхлатас ĕçре эпир пысăк çитĕнӳсем турăмăр. Анчах та кунта мĕн кирлине пĕтĕмĕшпех мар-ха тунă. XVIII партконференци промышленноçа парти организацийĕсемпе наркоматсем енчен ертсе пырас ĕçе тĕпренех лайăхлатма, единоначалине малалла çирĕплетсе пыма хушрĕ.

Хăйĕн сăмахĕнче Сталин юлташ производствăллă план мĕне пĕлтерни çинчен тата унăн реальноçĕ çинчен çапла каланă: «...производствăллă план вăл—миллионшар çынсен кулленхи чĕрĕ те практикăллă ĕçĕ пулать. Пирĕн производствăллă план реальнă пулни вăл—çĕнĕ пурнăç тăвакан миллионлă ĕçсыннисем. Пирĕн программа реальнă пулни вăл—чĕрĕ çынсем, эпир хамăр сирĕнпе, пирĕн ĕçлес ирĕк, эпир çĕнĕлле ĕçлеме хатĕр пулни, эпир плана тултарма хăюллăн ĕçлени пулса тăрать».

Çулпуçăн çак гениллĕ кăтартăвĕ пирĕн мĕнпур хуçалăх планĕсене тивет. 1941 çулти, çавăн пекех унччен хи çулсенчи халăх хуçалăх планĕ реальнă пулни вăл—социализм çĕршывĕнчи миллионшар çынсен практикăллă ĕçĕнче, вĕсем çав плана тултарма хăюллăн ĕçленинче.

Сталин юлташ хăйĕн историллĕ сăмахĕнче панă кăтартусем пирĕн социализмлă индустрине вăйлатас ĕçри, социализм çĕршывĕн хуçалăхпа çар хăватне ывăнма пĕлмесĕр малалла çирĕплетсе пырас ĕçре ертсе пыракан принцип пулнă тата малашне те çавăн пекех пулĕ.

И. ДВОРКИН.

Тырпула пухса кĕме хатĕрленесси—паянхи ответлă ĕç

Чылай колхозсем çĕртме сухи сухаласа, тислĕк тăкса пĕтерни май, çум çумлас, уборкăна хатĕрленес ĕçсем çине куçса пыраççĕ. Малта пыракан колхозсем, уборка ирттермелли плансене вăхăтра туса, ăна кашни бригада тата кашни звено патне çитернĕ.

Ишлей районĕнчи «Большевик» колхоз (председателĕ Елахов юлташ) тырпула сакăр кунта вырса, турттарса кĕме планлать. Вĕсем уборкăра ĕçе лайăх йĕркелеме, уяр çанталăк тăнă вăхăтпа туллин усă курма, ку тĕлĕшпе çураки ĕçĕнчи паха опытпа усă курма ĕмĕтленеççĕ.

Вĕсен витнĕ итемсем иккĕ. Вĕсенче çăмăрлă кунсенче 2—3 кун хушши çапмаллăх кĕлтесем хурса усрама пулать. Колхозăн тырă типĕтмелли вырăн та пур. Тырă вырас, кĕлте турттарас т. ытти ĕçсене те вĕсем звеносем тăрăх туса пыраççĕ.

Шмидт ячĕпе тăракан колхоз та (Комсомольски р.) уборкăна хатĕрленес ĕçе вăхăтра тытăннă. Вĕсем те тырпул вырас ĕçе тăватă кун хушшинче вĕçлеме шутлаççĕ. Вĕсен пурĕ 250 гектар ыраш, 320 гектар çуртри вырмалла. Колхозра 7 бригада. Кашни бригадăрах пĕрер жнейка пур. Жнейкăсене çурри ытла юсанă, зерноуловительсене те çителĕклех хатĕрлесе хунă.

Вĕсем пилĕк кун хушшинче кĕлте кÿрсе, капана хывса çитерме шутлаççĕ. Кĕлтесене вĕсем çулленех урапасемпе мар, рыдвансемпе турттараççĕ.

— Рыдвансемпе кĕлте турттарасси — пирĕн йăлана кĕнĕ ĕç вăл. Рыдванпа ĕçлеме çăмăлтарах, унпа çамрăксем те ĕçлеме пултараççĕ. Ĕç тухăçлăхĕ иккĕ хут ытларах ÿсет. Ахаль урапа çине 120 кĕлте тиеме пулать пулсан, рыдван çине 300 яхăн кĕлте хывма пулать,—тесе пĕлтерет колхоз председателĕ Карпов юлташ. Колхозăн пурĕ 50 рыдван.

Малта пыракан колхозсем уборкăна тимлĕн хатĕрленеççĕ. Уборка ялхуçалăх ĕçĕсен ăнăçлăхне татса паракан тапхăр пулса тăнине вĕсем пĕр самантлăха та манмаççĕ.

Çав вăхăтрах хăшпĕр çĕрте тырпула пухса кĕме хатĕрленес тĕлĕшпе васкамаççĕ. Вăхăт пур-ха, вăхăт—пирĕнте, тесе шутлаççĕ вĕсем. Вĕсен уборкăна ирттермелли план çук. Ку тĕлĕшпе ним çинчен те тĕплĕн шутласа пăхман: камсем, хăш ĕçре, мĕн тумалла? Çанталăк йĕпе-сапаллă пулсан кĕлтесене, çапнă тырăсене ăçта типĕтмелле? Арпана хăш вырăна хумалла? Тырă вырнă чухне, кĕлтесене çыхнă чухне, кĕлте турттарнă чух та—пур ĕçсене те мĕнле майсемпе хăвăртрах туса пыма пулать? Пĕрле апатланас ĕçе кам йĕркелет? Ачасен площадкисем пулаççĕ-и? Уйра культмассăллă ĕçсене туса пыма çынсем уйăрнă-и? Сахал-и ĕнтĕ халĕ çакăн пек хумхантаракан ыйтусем?

Уборка машинисене юсас, витнĕ итемсем, авăнсем, сушилкăсем тăвас е юсас, машинăсем çинче ĕçлеме кадрсем хатĕрлес ĕçсене тума чылай вăхăт кирлĕ. Çавăнпа та вăл ĕçсене тума паянах тытăнни кирлĕ. Парти Обкомĕн VII-мĕш пленумĕ кун пирки уйрăмăнах çирĕппĕн каласа хăварчĕ.

Çапла пулин те, нумай çĕрте çак ответлă ĕçсене тума тивĕçлипе, çине тăрса тытăнни курăнмасть-ха. Кăна сахал мар тĕслĕхсемпе кăтартса пама пулать. Илер комбайнсене юсас ĕçе.

Комбайнсене юсас плана, республикипе илсен, июнĕн 15-мĕш тĕлне мĕнпурĕ те 30 процент ытларах кăна тултарнă. Хĕрлĕ Чутайри машинно-тракторнăй станци комбайнсене пĕтĕмпех юсаса çитернĕ. Çав вăхăтрах Элĕк, Ишлей, Куславкка, Сĕнтĕрвăрри, Первомайски, Вăрмар, Çĕрпÿ, Шупашкар МТ Станцисем ку ĕçе халĕ те тытăнманпа пĕрех. Çавăн пекех Етĕрне, Красноармейски МТС-сем те çак тĕлĕшпе япăх ĕçлеççĕ. Жнейкăсене, молотилкăсене, веялкăсене юсас ĕçре те хăвăртлăхсем пачах çителĕксĕр.

Республикăра нумай колхозсенче витнĕ итемсем çук. Красноармейски районра, райçĕрĕç пайĕ пĕлтернĕ тăрăх, витнĕ итемсем 146. Сакăр колхозра витнĕ итемсем пачах та çук. Вĕсене тума халĕ те хатĕрленмеççĕ. Ку районра сушилкăсем пит сахал: 96 колхозран 3—4 колхозра кăна сушилкăсем пур.

Çакăн пек çитменлĕхсем кашни районтах пур. Вĕсене хăвăртрах пĕтерсе пыма тăрăшмасан, уборкăна хатĕрленесси çинчен калаçни—пуш халлап кăна пулса тăрать.

Уборкăна хатĕрленнĕ май, тырпула пухса кĕнĕ чухне ĕç тухăçлăхне мĕнле майсемпе ÿстерсе пымалли çинчен тĕплĕн шутласа пăхни кирлĕ. Ку тĕлĕшпе комбайнерсен, машиноведсен, колхозниксен пуçарăвне çĕклесе пыма тăрăшас пулать.

Кам хăвăртрах ĕçлĕ, вăл тырпула часрах тата ăнăçлăрах пухса кĕрĕ. Колхозниксене ĕçшĕн хушса тÿлесси çинчен йышăннă постановленине анлăн, тĕрĕс ăнлантарса панă çĕрте, ăна пĕлсе пурнăçласа пынă çĕрте, паллах ĕнтĕ, ĕç лайăхрах, ăнăçлăрах пырать. Ĕçшĕн хушса тÿлемелле туни—ĕç тухăçлăхне ÿстермелли пит пысăк вăй пулса тăрать. Çакна колхоз руководителĕсен яланах асра тытмалла.

Хăшпĕрисем çапла шутлаççĕ: ĕçшĕн хушса тÿлес тĕлĕшпе бригадăсемпе звеносем патне план-заданисем çитернĕ те, ĕç те пĕтрĕ,—теççĕ. Пĕрре те тĕрĕс мар, пачах урăхла: план-заданине звеносем, уйрăм колхозниксем патне çитерни ĕç пуçланать кăна. Бригадăсем, звеносем тата уйрăм колхозниксем çав план-заданисене хисеп енчен те, пахалăх тĕлĕшĕнчен те пурнăça мĕнле кĕртсе пынине тĕрĕслесси, шута илсе пырасси, вăхăтран-вăхăта итогсем туса пырасси, малта пыракансене хавхалантарасси, кая юлакансене вăхăтра пулăшу парасси—çаксем вĕсем колхоз руководителĕсен кулленхи ĕçĕ пулса тăмалла.

Ĕçшĕн хушса тÿлесси çинчен йышăннă постановленине колхозниксем хушшинче ăнлантарса парассине татăк вăйлатса, уборкăна хатĕрленес ĕçе кулленех вăйлатса пырар.

А. Б.

Уборкăна хатĕрленме тытăнман

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. «Партизан» колхоз кăçал çуракине ăнăçлăн ирттерчĕ. Пĕр пĕрчĕ те алăпа акман. Çанталăк лайăх тăнă вăхăтпа туллин усă курнă. Çĕрле те, фонарь çутипе усă курса, акса пычĕç. Акакансем, сухалакансем, сÿрелекенсем ĕç нормине тултарса ĕçлерĕç. Колхозниксем çуракинче пысăк ĕç тухăçлăхне кăтартрĕç.

Çуракине ăнăçлăн ирттертĕмĕр пулсан, уборкăна та çавăн пекех лайăх ирттерме хатĕрленес пулать. Тырпула кĕске вăхăтра, пĕр тăкаксăр пухса кĕме чăннипех те тĕплĕн хатĕрленсе çитни кирлĕ. Анчах «Партизан» колхозра çакна тивĕçлипе хисепе илмен-ха. Уборка машинисене юсама тытăнманпа пĕрех. Ку тарана çитсе пĕр жнейкăна çеç юсанă. Машинăсене юсас ĕçе машиноведсене хутшăнтарман. Рыдвансем тума тытăнман та. Комсомолецсем машина ĕçне вĕренесшĕн. Анчах колхоз председателĕ Алексеев юлташ вĕсем валли машина ĕçне вĕрентекен çын тупса памасть.

М. ФЕДОРОВ.

Политпросвет учрежденийĕсен конкурсĕ

ВЛКСМ Чăваш обкомĕпе Чăваш АССР Наркомпросĕ кăçал июнĕн 20-мĕшĕнчен пуçласа ноябрĕн 20-мĕшчен вулав çурчĕсен, колхоз клубĕсен, культура çурчĕсен тата библиотекăсен конкурсне ирттерме йышăнчĕç. Конкурсăн тĕп задачи — ялти политпросвет учрежденисен ĕçĕсене лайăхлатасси, вĕсене партин Пĕтĕм Союзри XVIII конференцийĕ лартнă задачăсене пурнăçласа пынă çĕре хутшăнтарасси тата лайăх ĕçлекен политпросвет учрежденисен паха опычĕсене ыттисем хушшине сарасси пулса тăрать. Конкурса республикăри пĕтĕм вулав çурчĕсем, колхоз клубĕсем, культура çурчĕсем тата библиотекăсем хутшăнма пултараççĕ.

Конкурса ертсе пыма 5 çынран комисси организациленĕ. Комиссине Т. А. Ахазов (ВКП(б) Чăваш Обкомĕ), В. С. Семенов (ЧАССР Наркомпросĕ), М. В. Макаревский (политпросвет учрежденисенче ĕçлекенсен союзĕн обкомĕ) тата П. С. Щипцов («Çамрăк большевик» хаçат редакцийĕ) юлташсем кĕнĕ.

Конкурсра мала тухнă политпросвет учрежденисемпе унта ĕçлекенсене хавхалантарма ВЛКСМ Чăваш обкомĕпе ЧАССР Наркомпросĕн куçса çÿрекен хĕрлĕ ялавне параççĕ тата 150-шар тенкĕ 20 премит пулать.

Политпросвет учрежденисенчи работниксене, политпросвет учрежденисен инспекторĕсене, райçутĕç пайĕсен заведующийĕсене, ВЛКСМ райкомĕсемпе комсомолăн пуçламĕш организацийĕсен секретарĕсене ялти политпросвет учрежденисен ĕçĕсене çÿлĕ пусăма лартнăшăн ЧАССР Наркомпросĕн хисеплĕ грамотине парса наградăлаççĕ тата хавхалантармалли премисем пама РСФСР Наркомпросне тăратаççĕ.

Конкурса хутшăнса ялти политпросвет учрежденисен ĕçĕсене лайăхлатасси комсомол организацисемпе çутĕç оргăнĕсен тĕп задачи пулмалла.

Парти райкомĕ чугунçул станцийĕн ĕçĕсем çинчен

ВКП(б) Çĕмĕрле райкомĕн бюровĕ çак кунсенче Çĕмĕрлери чугунçул станцинчи пуçламĕш парторганизаци XVIII партконференцин решенийĕсене пурнăça мĕнле кĕртнине сÿтсе-яврĕ.

XVIII партконференци пулса иртнĕренпе чугунçул станцин ĕçĕнче хăшпĕр улшăнусем тунă. Вагонсем çине грузсем тиемелли план тулса пырать, чугунçул хуçалăхне лайăхлатаççĕ. Апла пулсан та пуçламĕш парторганизаци XVIII партконференцин решенийĕсене пурнăçлас тĕлĕшпе çителĕксĕр ĕçлет-ха. Парторганизаци политикăллă-массăллă ĕçе начар йĕркеленĕ, пур коммунистсем те производствăра хăйсен авангардлă рольне кăтартмаççĕ-ха.

Дзержинецсем çурçулти плана срокчен тултарас тĕлĕшпе чĕнсе каланине чугунçул станцинче ку вăхăтченех сÿтсе-явман.

Пуçламĕш парторганизацин секретарĕ Шапкин тата чугунçул станцин начальникĕ Селезнев юлташсем графикшăн кĕрешмеççĕ. Станцинче таса мар, пассажирсемшĕн тăрăшни çук.

Парти райкомĕн бюровĕ пуçламĕш парторганизацине асăннă çитменлĕхсене хăвăртрах пĕтерме, XVIII партконференцин решенийĕсене пурнăça кĕртсе пыма хушрĕ.

А. ИЛЬМЕНТ.

Пĕтĕм Союзри ялхуçалăх выставкинче. УКЕРЧĔК ÇИНЧЕ: «Охота и звероводство» павильон.
Г. Широков фото-ÿкерчĕкĕ. (ТАСС).

Обществăллă питани организацийĕсен çитменлĕхĕсене пĕтермелле

Çак кунсенче Государство банкĕн районри отделенийĕн, исполком суту-илÿ пайĕн тата госинспекци работникĕсем Çĕмĕрле торгĕн обществăллă питани отделĕн ĕçне тĕрĕслесе, унта пысăк çитменлĕхсем пуррине палăртрĕç. Обществăллă питани отделĕн руководителĕ Богозабылов столовăйсен ĕçне тишкерсе тăрас вырăнне, хăй преступлени тума тытăннă. Тĕрлĕ распискăсем парса киоскспе пивнойсенчен хăйне валли укçа пухса пынă. Пурĕ 5.500 тенкĕлĕх распискăсем тупнă. Обществăллă питани отделĕн работникĕсем тавар юлашкийĕсене шута илнĕ чухне çак распискăсене тавар вырăнне шутланă. Çапла вара хăйсен руководителĕ преступлени тунине пытарса пурăннă.

Учетпа контроль ĕçĕ столовăйсенче те кирлĕ вырăнта тăмасть. Накладнойсене столовăй тата склад заведующийĕсем продукт парса янă чухне мар, продуктсене расходласа пĕтернĕ хыççăн тин çырса хураççĕ. Çакăн пек йĕрке вăл апат-çимĕç продукчĕсене çаратма тата столовăйне апат çиме çÿрекенсене улталама май парать. Пĕр повар тепĕр повара продукт панă чухне актсем çырмаççĕ. Кухнявра отчета, контроль тума май ан пултăр тесе, 2—3 кун хушшинче пĕр хутчен кăна туса хатĕрлеççĕ. Июнĕн 10-мĕшпе 11-мĕшĕнче суту-илÿ туни çинчен пĕр отчет çырнă. Июнĕн 10-мĕшĕнче пухăннă талонсене пĕтĕмпех çурса тăкнă. Çапла вара поварсен çак кунхи ĕçне тĕрĕслесе тухма май килмерĕ.

Пĕр-пĕр çимĕç хатĕрленĕ чухне продуктсене менюра кăтартнă чухлĕ хывмасăр тата апат-çимĕç хакне юриех ÿстерсе потребительсене улталани те сахалах пулман. Чылай чухне талонсем çине апат-çимĕç ятне кăтартса çырмаççĕ. Поварсемпе буфетчиксен ĕçне тăтăшах тĕрĕслесе тăни çук. Майăн 1-мĕшĕнче, хулари пĕрремĕш номерлĕ столовăйĕнче, сысна какайĕнчен çимĕçсем хатĕрлемен пулнă. Çапах та отчет çине сысна какайĕнчен хатĕрленĕ, тесе кăтартнă. Çапла вара повар Талалов потребительсенчен 50 тенкĕ те 70 пус ытлашши укçа илсе хăй çумне чикнĕ. Кун пек çитменлĕхсем ытти чухне те пулкаланă.

Ресторанра какайпа пĕçернĕ борща 2 тенкĕ те 45 пус вырăнне—2 т. 65 пуса, рассольнике 2 т. 15 пус вырăнне—2 т. 55 пуса сутнисем пулнă т. ыт. те. Çав вăхăтрах обществăллă питани отделĕн работникĕсем столовăйсемпе ресторансенче йÿнĕ хакпа çисе пурăннă. Сăмахран, кунти работниксене биточкине 3 тенкĕ те 42 пус вырăнне, 2 тенкĕ те 20 пуса сутнă.

Буфетсенчен продуктсем сутнă чухне те потребительсене час-часах улталаççĕ. Пĕрремĕш номерлĕ столовăйĕнчи буфета илсе пăхар-ха. Çак буфетăн ĕçне тĕрĕсленĕ. Виçĕ стакан çине 750 грамм вырăнне, 625 грамм кăна сĕт тултарнă пулнă. Çавăн пекех виçĕ стаканра 42 грамм простокваш çитмен пулнă.

Столовăйĕнче тасалăх çукки çинчен те час-часах жалобăсем пулаççĕ. Апат-çимĕç пахалăхĕ пирки те жалобăсем сахал мар. Мĕнрен килеççĕ-ха çаксем? Июнĕн 10-мĕшпе 11-мĕшсенче повар Лохова (1-мĕш номерлĕ столовăй) 875 грамм сахăр, сысна какайĕ 560 грамм, услам çу 490 грамм пытарса хăварнă. Çак продуктсене, паллах, потребительсене памалли шутран чакарнă.

Обществăллă питани отделĕн 3 столовăй пур. Хăшпĕр столовăйсен заведующийĕсем, учет ĕçĕ кирлĕ вырăнта тăманнине пула, хăйсен предприятийĕн ĕçĕ çинчен тĕплĕн пĕлмеççĕ. Столовăйсене хуçалăх расчечĕ çине куçарсан лайăхрах пулмалла.

Столовăйсене куллен тĕрĕслесе тăрас ĕçе обществăллă питани отделĕн бухгалтерĕсем пĕтĕмпех калькуляторсене шанса панă. Калькуляторсем хăйсен обязанноçне тивĕçлипе туса пыман. Çаксем ĕнтĕ, паллах, пысăк çитменлĕхсем патне илсе пынă.

Столовăйсенчи çитменлĕхсемшĕн Чăвашторг та айăплă. Кунти работниксем Çĕмĕрлере темиçе хут пулса та, çак асăннă çитменлĕхсене пĕтерме пулăшман.

С. ГУРЬЕВ.

Государство банкĕн Çĕмĕрле районĕнчи отделенийĕн управляющийĕ.

Тÿрĕлĕх

Нăрваш-Шăхаль ялсоветĕнчи (Первомайски р.) «Восход» колхоз членĕ Е. Ильина ялсовет умĕнче пĕр бумажник тупнă. Бумажникра 3 пин тенкĕлĕх чек, укçа тата тĕрлĕрен документсем пулнă.

Ильина юлташ бумажнике тупнă кунах хуçине тавăрса панă.

И. МИТРОФАНОВ.

Пысăк пахалăхлă произведенисем çырассишĕн

Талантшăн—çул такăр

Совет Союзĕнчи нумай миллионлă халăх коммунизм строительствинче пĕтĕм тĕнчене тĕлĕнтерекен ĕçсем турĕ. Совет Союзĕ нимĕнле тăшман çĕнтереймен крепость пулса тăчĕ. Промышленноçпа ялхуçалăхĕ ÿссе пынипе пĕрлех, Совет культури те тĕнчери чи малти вырăна тухрĕ. Литературăпа искусство халăх хушшине саралчĕ. Халăхшăн ĕçлекенсемшĕн, халăха усă кÿрес тесе тăрăшакансемшĕн Ленинпа Сталин партийĕ такăр çул хывса пачĕ. Совет халăхĕн культури ÿснипе пĕрле чăваш халăхĕн культурипе искусстви те чечекленсе пырать.

Октябрьти Социализмлă аслă революци XXV çул тултарнă тĕле литературăпа искусствăн чи лайăх произведенийĕсен конкурсне иртересси çинчен ЧАССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕ йышăннă постановлени чăваш писателĕсемпе чăваш искусствин работникĕсене Октябрь революцийĕ XXV çул тултарнине паха та пысăк художествăллă произведенисемпе кĕтсе илме чĕнет, пĕтĕм творчествăллă пултарулăха мобилизацилеме хушать.

Пирĕн вăхăтра тĕнче пĕтĕмпех урăхла! Тав Ленинпа Сталин партине, Совет правительствине, тав Сталин юлташа!

СТИХВАН ШАВЛЫ.

Хисеплĕ задача

Октябрьти социализмлă аслă революци XXV çул тултарнă тĕле литературăпа искусствăн чи лайăх произведенийĕсене хатĕрлес шутпа правительство енĕпе конкурс иртересси çинчен Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕ йышăннă постановлени Сталинла тапхăра тивĕç произведенисем тăвас тĕлĕшпе кашни писатель, поэт, драматург умне калама çук пысăк задачăсем кăларса тăратрĕ.

Çивчĕ те витĕмлĕ чĕлхепе çырнă произведенисем кĕтет конкурс. Конкурса идея тĕлĕшĕнчен вăйлă, ĕнентерÿллĕ çырнă хаклă произведенисем тăратасси — писательсемпе поэтсен тивĕçлĕ ĕçĕ.

Н. ИЛЬБЕК.

Шкул ачисен ăмăртăвĕ

Кăçалхи июнĕн 24—25 мĕшсенче Шупашкар хулинче çăмăл атлетика енĕпе шкул ачисен республикăри ăмăртăвĕ пулса иртет. Вăл ăмăртăва иртерни физкультура коллективĕсен çăмăл атлетика енĕпе тунă çитĕнĕвĕсене палăртма тата шкулсенчи физкультура коллективĕсенче çăмăл атлетикăна малалла вăйлатса пыма пулăшмалла.

Шкул ачисен республикăри ăмăртăвне шкулсенчи командăсем çăмăл атлетика енĕпе хулари е районри ăмăртусенче мала тухнисем хутшăнма пултараççĕ.

Командăра пĕр шкулта вĕренекен ачасем çеç пулмалла, ик-виç шкулта вĕренекен ачасенчен организациленĕ командăсене ăмăртăва хутшăнтармаççĕ.

Пĕр командăра 12 çын пулать. Вĕсенчен 6 арçын ача, 6 хĕрача. Кашни командăрах представительсем пулаççĕ.

Ăмăртăва хутшăнас текен командăсем физкультурăпа спорт ĕçĕсен Чăваш АССР Совнаркомĕ çумĕнчи Комитетне заявка параççĕ.

Н. РАЕВ.

Атлантикăшăн пыракан кĕрешÿ

Тĕнчери империализмлă иккĕмĕш вăрçă малалла мĕнле пулса пырассинче Британи империйĕн тинĕсри тĕп коммуникацийĕсене сыхласа хăварни е, пачах урăхла, вĕсене татни пысăк вырăн йышăнса тăрĕ. Тинĕс çулĕсемпе Британи утравĕсене чĕртавар тата продовольстви тăратаççĕ. Çав çулсемпе Америкăри Пĕрлешÿллĕ Штатсем Англие тата Британи империйĕн ытти пайĕсене вооружени тăратаççĕ. Кунсăр пуçне, çав çулсем вăрçă ĕçĕсем пыракан тĕрлĕ вырăнсене войскăсем, хĕçпăшалсем тата боеприпассем тăратмалли тĕп çулсем пулса тăраççĕ.

Хальхи вăхăтри условисенче, Великобританипе Европа континентĕнчи çĕршывсем хушшинче экономикăллă отношенисене пĕтерсе лартнă чухне, Атлантика океанĕ урлă иртекен тинĕс çулĕсем калама çук пысăк вырăн йышăнса тăраççĕ. США-ран, Канадăран тата Латин Америкинчен грузсен пысăк пайĕ Англи порчĕсене çав çулсем тăрăх пырса тăрать. Кунсăр пуçне, Атлантика океанĕн хĕвелтухăç пайĕ тăрăх, Африка континенчĕ йĕритавра питех те кирлĕ коммуникацисем иртсе пыраççĕ, вĕсем Англие унăн Инди тата Лăпкă океансен бассейнĕсенчи питех те кирлĕ колонийĕсемпе тата доминионсемпе çыхăнтарса тăраççĕ, вăл колонисемпе доминионсем çаксем пулаççĕ: Индия, Австралия, Новая Зеландия тата ыт. те. Халĕ ĕнтĕ, Вăтаçĕр тинĕсĕ вăрçă ĕçĕсен театрĕ пулса тăнă чухне, кунта ятарласа хатĕрленĕ конвойсем, войскăсемпе тата боеприпассемпе, Англин Вăтаçĕр тинĕсĕнчи тинĕс Флочĕн çар карапĕсем хÿтлесе пынипе кăна иртсе тухма пулать. Великобританипе Хĕвелтухăçри çĕршывсем хушшинчи çар тата экономика тĕлĕшĕнчи çыхăну Вăтаçĕр тинĕсĕ урлă мар, ĕлĕкхи тинĕс çулĕсемпе—Добрая Надежда мысĕ йĕритавра пулса пырать. Çакăнтан ĕнтĕ Атлантика океанĕнчи тинĕс коммуникацийĕсем мĕнле пысăк вырăн йышăнса тăни курăнсах тăрать.

Çав коммуникацисем çине, вĕсен чи кирлĕ участокĕсенче—Англи порчĕсем патне пырса кĕмелли вырăнсенче — Германи подводнăй флочĕпе сывлăш-çар вăйĕсем час-часах пыра-пыра тапăнаççĕ. Халĕ ĕнтĕ Германи подводнăй флочĕ хăйĕн операцийĕсенче Ла-Маншра тата Атлантикăра Францин оккупациленĕ порчĕсемпе усă курма пултарать, вăл портсем çаксем пулаççĕ: Дюнкерк, Кале, Булонь, Шербург, Брест, Сен-Назер, Бордо.

1914—1918 çулсенчи вăрçăра Германи подводнăй лодкисем е Германин хăйĕн территорийĕ çинчи (Вильгельмсхафен, Куксхафен тата ыт. те) базăсенчен е Бельгин нимĕçсем оккупациленĕ территорири (Остенде, Зеебрюге) базăсенчен пырса çÿренĕ. Хăть те ăçтан пулнă пулсан та, Англин Атлантикăри порчĕсем патнелле тухиччен малтан, подводнăй лодкăсен Британи утравĕсем тавра çаврăнса (унчухне Дувр проливне союзниксем минăсем лартса тухнă пулнă) пысăк çул тумалла пулнă. Çапла вара, подводнăй лодкăсен, хăйсен операцийĕсене пуçличчен, Атлантикăра 600—700 миля (тинĕс милĕпе) çул тумалла пулнă, çакă вăл вĕсен операцисем тумалли майсене чылай чакарнă.

Хальхи вăхăтра Германи подводнăй лодкисем, калăпăр, Брестран тухаççĕ пулсан, темиçе вунă миля тусах Британин суту-илÿ судоходствине хирĕç операцисем пуçлама пултараççĕ. Хăйсен базинчен инçетре мар хушăра вĕсем противника хирĕç пĕчченшерĕн мар, чылай пысăк соединенисемпе (флотилисемпе) кĕрешеççĕ. Кунсăр пуçне, иртнĕ вăрçăрипе танлаштарсан, çĕнĕ фактор подводнăй флотпа сывлăш-çар вăйĕсем пĕр-пĕринпе таччăн çыхăнса ĕçлени пулать. Германин Францири оккупациленĕ территорири аэродромсенче вырнаçнă бомбардировщикĕсем Атлантикăра портсенчен инçетри хушăра час-часах Англин суту-илÿ суднисен караванĕсене тупса палăртаççĕ. Хăш чухне самолетсем çав каравансем çине сывлăшран тапăнаççĕ. Пуринчен ытла вĕсем çав каравансене сăнаççĕ, кайран вара Германи подводнăй лодкисене вĕсем патнелле кăтартса яраççĕ.

Подводнăй лодкăсемсĕр пуçне, конвойсем çине Германин Атлантика океанĕн вĕçĕ-хĕррисĕр сарăлса выртакан шывĕсенче çÿрекен рейдерĕсем те пыра-пыра тапăнаççĕ. Шыв çинчи флотăн йывăр артиллерине хирĕç кĕрешме конвойсен, правило пекех, вăй çителĕклĕ мар. Шыв çинчи пысăк карап конвой çине тапăнсан, артиллерирен персе конвой составне кĕрекен чылай суднăсене пĕтерсе тăкма пултарать. Халиччен рейдерсем вырăнне нимĕçсем хăйсен «карманнăй линкорсем» тенĕскерсемпе усă курнă. Çак çулти февраль уйăхĕн вĕçĕнче тата март уйăхĕн пуçламĕшĕнче Атлантикăна Германин пысăк линкорĕсем, сăмахран, «Шарнгорст» тата «Гнейзенау» ятлă линкорсем, пырса кĕнĕ. Çак çĕнĕрен тухса тăнă хăрушлăха пула англичансем, Германи рейдерĕсене тупса, вĕсене пĕтерсе тăкма, ятарласах эскадра тунă, эскадрăна ертсе пыма Нобл адмирала лартнă. Англичансен контрмерисем ăнăçлă пулнă шутламалла, мĕншĕн тесен «Шарнгорст» тата «Гнейзенау» линкорсен ирĕксĕрех Брестри доксенче пытанса тăмалла килсе тухнă, Англи авиацийĕ вĕсем çине халĕ те пыра-пыра бомбăсем пăрахать.

Майăн 22-мĕшĕнче Бергенран (Норвегия) Атлантика океанĕн çурçĕр пайне крейсерла операцине Германин «Бисмарк» ятлă чи вĕрçĕнĕ линкорĕ тухса кайнă, унпа пĕрле «Принц Евгений» ятлă крейсер пынă. Гренланди çыранĕсем патĕнче майăн 24-мĕшĕнче Германи карапĕсене Англи эскадри çаварса илнĕ, вăл эскадрăра Англин çĕнĕ йышши «Принц Уэльский» ятлă линейнăй карап тата «Худ» ятлă линейнăй крейсер пулнă. Çапăçура «Худ» путнă, ун çине «Бисмарк» çинчен кăларса янă снаряд пырса ÿкнĕ те, вăл саланса кайнă. «Бисмарк» тарса пытанма ĕлкĕрнĕ. Анчах та каялла тавăрăнма хăтланнă чухне (вăл Бреста кайма тăнă) ăна Англи самолечĕсем—торпедоносецсем çаварса илнĕ (вăл самолет — торпедоносецсем Англин Гибралтартан тухнă эскадра составĕнчи «Арк ройял» авианосец çинче пулнă). «Бисмарк» çине торпеда пăрахнă та унăн управленийĕ пăсăлнă. Майăн 27-мĕшĕнче Германи линкорне Британи тинĕс-çар вăйĕсем путарнă.

Англи судоходствине сыхлас çĕрте США Атлантика океанĕн çурçĕр пайĕнче Америка тинĕс-çар флочĕпе авиацине патрульте çÿретме йышăнни пысăк вырăнта тăрать. Çапла тунипе океанăн анлă талкăшĕсенче нимĕçсен ĕçĕсем йывăрланаççĕ, мĕншĕн тесен Америкăн патрульнăй карапĕсемпе самолечĕсем, кирлĕ пулсан, Англин çул çинче пыракан суту-илÿ пароходĕсене вĕсен умĕнчи хăрушлăх çинчен асăрхаттарма пултараççĕ. Кунпа пĕрлех Америка правительстви çыннисем хушшинче Англие яракан грузсене Америкăн çар карапĕсемпе сыхласа пымалла тăвас ыйтăва та сÿтсе-яваççĕ.

Германин шыв çинчи тинĕс-çар флочĕн йышĕ пысăках мар пулнипе унăн операцийĕсем ку таринччен Англин суту-илÿ судоходствине, Германин подводнăй лодкисемпе авиацийĕ пĕрле çыхăнса ĕçленипе тунă çухатусенчен, чылай сахалтарах çухатусем кÿнĕ. Британи суту-илÿ судоходстви, Великобританипе союзлă çĕршывсен е унпа тинĕс çулĕсемпе суту-илÿ тăвакан нейтральнăй çĕршывсен флочĕ тÿснĕ çухатусене шута илме йывăр. Англи даннăйĕсем тăрăх, тинĕс çинче, Германия хăй противникăн тылĕнче туса пыракан вăрçăна пула, Англин суту-илÿ суднисем 6 миллион ытла тонна пĕтнĕ. Çакă вăл—Англия вăрçă пуçламĕшĕнче тытнă пĕтĕм тоннажран (18 миллион тонна), кунпа пĕрлех тата çак вăхăт хушшинче Британи верфĕсенче тунă (1 миллион тоннăна яхăн) е Германия оккупациленĕ çĕршывсен суту-илÿ флочĕсен англичансен аллине лекнĕ суднисен пĕтĕм тоннажĕнчен (8—9 миллион тонна) 20 процент ытла пулать. Германи даннăйĕсем тăрăх шутласан, çак çухатусем тата ытларах курăнаççĕ.

Чăннипе мĕнле цифрăсем тĕрĕс пулнине кăтартса панине шута илсен те, паллах, Британин суту-илÿ судоходстви пысăк çухатусемех курнă. Çак хăрушлăха шута илсе, Британи правительстви çар тата экономика тĕлĕшĕнчен чылай мерăсем йышăннă.

Хальхи вăхăтра Великобританин судостроительнăй ресурсĕсене пурне те мобилизациленĕ. Британи верфĕсем çулталăкра суднăсем 3 миллион тоннăна яхăн туса кăларма пултараççĕ. Уйрăмăнах США пулăшни пысăк вырăнта тăрать. Хальхи вăхăтра Америкăри верфьсенче суту-илÿ суднисем 1,5 миллион тонна ытла тăваççĕ. Кунсăр пуçне, Рузвельтăн чрезвычайнăй программи, конгресра çирĕплетнĕскер, 1941—42 çулсенче суту-илÿ суднисем татах та 200 судно тума пăхать, вĕсен пĕтĕм тоннажĕ миллион çурă тонна пулмалла. Суту-илÿ суднисем тума (2 миллион тоннăна çити) татах заказ панă, анчах вĕсене тума тытăнман-ха. Çакна пула Америка верфĕсене чылаях пысăклатса аслăлатаççĕ. США-н мĕнпур суту-илÿ флочĕн составĕнчен (9 миллион ытла тонна) Англие пысăк мар пайне кăна пама пултараççĕ, мĕншĕн тесен çав тоннажăн пысăк пайĕ пĕчĕк суднăсене тивет. Америкăн океансем çинче çÿреме юрăхлă суднисем пуринчен ытларах США-на Латин Америка çĕршывĕсемпе çыхăнтарса тăракан е Лăпкă океан линийĕсем çинче çÿреççĕ. Анчах та США çитес çывăх вăхăтра Англие пама шутлакан суту-илÿ флочĕн тоннажĕ, хăшпĕр даннăйсем тăрăх, 2 миллион тоннăна яхăн шутланать. Англия вăл суднăсемпе Атлантикăри тинĕс çулĕсемпе çÿрес çĕрте усă курмалла.

Кунпа пĕрлех Британи тинĕс-çар командованийĕ Германи подводнăй лодкисене хирĕç кĕрешес тĕлĕшпе те активлă мерăсем йышăнать. Çак тĕллевпе пĕчĕкрех çар карапĕсемпе (эсминецсемпе, сторожевой карапсемпе, специальнăй конвойнăй карапсемпе, тральщиксемпе, торпеднăй катерсемпе), çавăн пекех суту-илÿ тата пулă тытакан флотсен мобилизациленĕ суднисемпе усă кураççĕ. Юлашки вăхăтра Англире тата Америкăри верфьсенче корвет текен карапсем—пĕчĕк карапсем йышлăн тăваççĕ, вĕсем подводнăй лодкăсене хирĕç кĕрешмелле пулаççĕ. Корветсен ĕçĕ—конвойсене хÿтĕлесе пырасси тата подводнăй лодкăсене тупса палăртса, вĕсене хăйсен базисем çывăхĕнчех пĕтерсе тăкасси пулса тăрать.

Авиаципе питĕ анлăн усă кураççĕ. Англин çыранри оборона самолечĕсем усă тинĕсре конвойсене тĕл пулса, вĕсене кайма тухнă портсем патне çитиччченех ăсатса яраççĕ. Кунпа пĕрлех Англин пуринчен ытларах Германин судостроительнăй центрĕсем (Бремен, Гамбург, Киль, Вильгельмсхафен тата ыт. те) тата Германин Францири çыранĕнчи подводнăй лодкăсен базисем (Брест, Шербург, Бордо, Кале, Булонь тата ыт. те) çине пырса тапăнакан сывлăш-çар вăйĕсен операцийĕсене т палăртма кирлĕ.

Атлантикăшăн пыракан кĕрешÿре тинĕсри ытти театрсемшĕн пыракан кĕрешÿри пекех, тинĕс-çар базисен системи пысăк вырăн йышăнса тăрать. Ку тĕлĕшпе çакна палăртмалла: США-н Атлантикăри тинĕс базисен хальхи вăрçă пуçламĕшĕнчен тытăнса хĕвелтухăçнелле чылай инçете куçарнă. США-н Атлантикăри пирвайхи линийĕ Норфолк, Чарльстон, Виргинск утравсем, Порто-Рико урлă иртсе пынă; хальхи лини Ньюфаундленд, Бермутски утравсем, Багамски утравсем, Ямайка, Антигуа, Тринидад, Британ Гвиани, урăхла каласан, Британин Атлантикăри владенийĕсем урлă иртсе пырать, вăл владенисенче США, Великобританипе ятарласа тунă килĕшÿ тăрăх, тинĕс-çар базисем тума пр илнĕ. Кунсăр пуçне, Америкăри Пĕрлешÿллĕ Штатсем халĕ тата Гренландире те тинĕс-çар базисем тума пултараççĕ. Çакă вăл çитес вăхăтра пĕр енчен, США-па Канада порчĕсем, тепĕр енчен, Великобритани порчĕсем хушшинче грузооборотăн пĕр пайне Гренландипе Исландия урлă иртсе пыракан тинĕс çулĕсемпе турттармалла тăвас çине çăмăллатмалла.

Америкăн суту-илÿ суднисене Хĕрлĕ тинĕс порчĕсене кĕме ирĕк пани Англин Çывăхри Хĕвелтухăçĕнчи хĕçпăшаллă вăйĕсене США-ран, Лăпкă тата Инди океанĕсем урлă иртсе пыракан çулсемпе вăрçă хатĕрĕсем тăратма май парать.

Африкăн хĕвеланăç çыранĕ тăрăхĕпе пыракан тинĕс çулĕсен хăрушсăрлăхĕшĕн хальхи вăхăтра Францишĕн тата Испанишĕн пыракан дипломатиллĕ кĕрешÿ мĕнпе вĕçленни питех те пысăк вырăн йышăнса тăрать.

Атлантикăри коммуникацисем çинчи хаяр çапăçу хăйĕн татăклă тапхăрне кĕрет.

Л. ИВАНОВ.

СССР Наукăсен Академийĕн член-корреспонденчĕ.

Чӑваш АССР Верховный Совет Президиумӗн Указӗ

(Юлашки, пуҫламӗшӗ 1-мӗш страницӑра)

Округ суйлав комиссин секретарӗ **Исаева** Елизавета Алексеевна — политпросвет учрежденийӗсенчи работниксен профессиллӗ союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Округ суйлав комиссин членӗсем:

Ходориков Федор Антонович — Улатӑрти паровозсем юсакан заводри рабочисемпе служащисенчен.

Перепелкина Домна Васильевна — кондукторски резервсенчи рабочисемпе служащисенчен.

Мичурин Михаил Григорьевич—ССР Союзӗнчи Хӗрлӗ Хӗреспе Хӗрлӗ Ҫуруйӑх обществин союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Кошкина Елена Алексеевна — Пӗтӗм Союзри Ҫамрӑксен Ленинла Коммунистла Союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Алеев Михаил Евгеньевич — ССР Союзӗн оборонине тата авиацине хими строительствине пулӑшас тӗлӗшпе ӗҫлекен обществӑн (Осоавиахим) Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Зимина Антонина Васильевна — Улатӑрти гармонь фабрикинче ӗҫлекен рабочисемпе служащисенчен.

14. 94-МӖШ N-ПЕ АЛТЫШЕВО СУЙЛАВ ОКРУГӖ ТӐРӐХ.

Округ суйлав комиссин председателӗ **Моторин** Леонтий Герасимович — Улатӑр районӗнчи коммунистла организацирен.

Округ суйлав комисси председателӗн заместителӗ **Бурмистров** Ефим Осипович — государство учрежденийӗсенчи работниксен профессиллӗ союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Округ суйлав комиссин секретарӗ **Раков** Василий Осипович — пуҫламӗшпе вӑтам шкул работникӗсен профессиллӗ союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Округ суйлав комиссин членӗсем:

Рузавин Афанасий Ефремович — Улатӑр районӗнчи «Заря» колхоз колхозникӗсенчен.

Кузнецова Вера Ивановна — Улатӑр районӗнчи «Правда» колхоз колхозникӗсенчен.

Безруков Михаил Алексеевич—Улатӑр районӗнчи «Трудовик» колхоз колхозникӗсенчен.

Грошев Василий Алексеевич — Пӗтӗм Союзри Ҫамрӑксен Ленинла Коммунистла Союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Сардина Ксения Николаевна — медицинӑпа санитари ӗҫӗнчи работниксен профессиллӗ союзӗн Улатӑр районӗнчи организацийӗнчен.

Варюшин Александр Михайлович — Улатӑрти хӑма ҫуракан 5-мӗш номерлӗ заводри рабочисенчен, служащисенчен тата инженерно-технически работниксенчен.

Чӑваш АССР Верховный Совет Президиумӗн
Председателӗ ***З. АНДРЕЕВА.***

Чӑваш АССР Верховный Совет Президиумӗн Секретарӗшӗн —
Чӑваш АССР Верховный Совечӗн Президиум
Председателӗн Заместителӗ ***А. КРАСНОВ.***

Шупашкар хули, 1941 ҫулти июнӗн 21-мӗш.

ЕВРОПӐРИ, АФРИКӐРИ ТАТА АЗИРИ ВӐРҪӐ

(Вӑрҫӑ ӗҫӗсен дневникӗ)

Англипе Германи хушшинчи фронтра авиацин хӑшпӗр активлӑхӗ палӑрать. Ыран июнӗн 20-мӗш тенӗ чух ҫӗрле, тенӗ Германи командованийӗн сводкинче, Германи бомбардировщикӗсем Грейт-Ярмутри порт сооруженийӗсем ҫине, ҫавӑн пекех Кӑнтӑр Англири аэродром ҫине пырса тапӑннӑ. Германин хӗҫпӑшаллӑ вӑйӗсен тинӗс ҫинчи ӗҫӗсем пулса пынӑ. Англин суту-илӳ тумалли пӗр суднине путарни тата виҫӗ пароходне сиен кӳни ҫинчен пӗлтереҫҫӗ.

Рейтер агентстви Англи авиацийӗн июнӗн 19-мӗшӗнче кӑнтӑрла пулнӑ операцийӗсем ҫинчен ҫапла пӗлтерет: Англи бомбардировщикӗсем Гаврти доксем ҫине пырса тапӑннӑ. Ыран июнӗн 20-мӗш тенӗ чух ҫӗрле Англи самолечӗсем Кельнпа Дюссельдорфри промышленность объекчӗсем ҫине бомбӑсем пырса пӑрахнӑ.

* * *

Ҫурҫӗр Африкӑра, Соллум секторӗнче тата Тобрук патӗнче, Германи командованийӗн сводкинче каланӑ тӑрӑх, разведкӑллӑ отрядсен пысӑк мар ӗҫӗсем палӑраҫҫӗ. Тобрук патӗнчи фронтра, тенӗ Итали командованийӗн сводкинче, Итали артиллерийӗ англичансен чаҫӗсем ҫине персе тӑнӑ, авиаци хула укрепленийӗсем ҫине бомбӑсем пырса пӑрахнӑ. Англи бомбардировщикӗсем, тенӗ Англи командованийӗ кӑларнӑ коммюникере, Дернӑпа Эль-Газалӑри аэродромсем ҫине пырса тапӑннӑ.

Рейтер агентствин Каирти корреспонденчӗ пӗлтернӗ тӑрӑх, юлашки кунсенче Хӗвеланӑҫ пушхирӗнче танксемпе пуҫланӑ пысӑк ҫапӑҫу вӗҫленнӗ тесе шутлама пулать.

Англи командованийӗ кӑларнӑ коммюникере каланӑ тӑрӑх, **Хӗвелтухӑҫ Африкӑра,** Абиссинире, Англи войскисем Дебра-Табор ҫине наступлени туса пыраҫҫӗ (Тана кӳлли патӗнчен хӗвелтухӑҫ енче). Рейтер агентствин Каирти корреспонденчӗ пӗлтернӗ тӑрӑх, Англи чаҫӗсем Десирен (Аддис-Абеба патӗнчен ҫурҫӗр енче) Дебра-Табор патне пырса ҫитнӗ. Ҫак районта итальянецсем халӗ те хӑйсен аллинче тытса тӑраҫҫӗ. Итали командованийӗн сводкинче каланӑ тӑрӑх, Англи чаҫӗсем Италин Дебра-Габорти гарнизонне кӗтмен ҫӗртен хупӑрласа илме хӑтланнӑ, анчах вӗсен атакине сирсе янӑ. Гондар районӗнче те ҫапӑҫусем сарӑлса пыраҫҫӗ.

* * *

Сирире, Франци ҫар министерствин илнӗ сведенисем тӑрӑх, июнӗн 19-мӗшӗнче кӑнтӑрла Англи войскисем Дамаска хирӗҫ наступлени тума пуҫланӑ. Юнайтед пресс агентствин Иерусалимри корреспонденчӗ пӗлтернӗ тӑрӑх, Англи командованийӗн Иерусалимри представителӗ ҫапла каланӑ: Англипе де Голль генералӑн Дамаск ҫывӑхӗнче пулнӑ войскисем хула хӗррине Эль-Меззене пырса ҫитнӗ. Ҫак пунктра аэродром вырнаҫса тӑрать. Англипе де Голль войскисем ҫавӑн пекех Дамаскран Кисвене (Дамаск патӗнчен кӑнтӑр еннелле 16 километрта) каякан ҫула та хӑйсен аллинче тытса тӑраҫҫӗ. Ҫапла пулсан та французсем англичансен операцийӗсене чӑрмантараҫҫӗ, Дамаск патӗнчен ҫурҫӗр тата хӗвелтухӑҫ енче англичансен позицийӗсем ҫине вӑйлӑн персе тӑраҫҫӗ. Гавас—ОФИ агентстви пӗлтернӗ тӑрӑх, ыран июнӗн 19-мӗш тенӗ чух ҫӗрле Инди войскисен отрячӗсем хула патӗнчи Эль-Меззене пырса кӗнӗ, анчах та июнӗн 19-мӗшӗнче ирхине вӗсене унтан французсем хӑваласа кӑларнӑ.

Англин Ҫывӑхри Хӗвелтухӑҫӗнчи вӑйӗсен командованийӗ кӑларнӑ коммюникере каланӑ тӑрӑх, фронтӑн центральнӑй участокӗнче Англи войскисем Эль-Кунайтрӑна татах тепӗр хут туртса илнӗ, Францин Мерджайунри войскисене хупӑрласа илнӗ.

Рейтер агентствин Иерусалимри корреспонденчӗ пӗлтернӗ тӑрӑх, Ливан ҫыранӗнче Австралин кавалери патрулӗсем Вади-Земине пырса ҫитнӗ (Бейрут патӗнчен кӑнтӑр еннелле 25 километрта).

Гавас—ОФИ агентствин пӗлтерӗвӗнче каланӑ тӑрӑх, июнӗн 19-мӗшӗнче ирхине Англи ҫар карапӗсем Сайда патӗнчен ҫурҫӗр енчи районсем ҫине персе тӑнӑ.

Июнӗн 20-мӗш. (ТАСС).

Италия Америкӑна панӑ нота

РИМ, июнӗн 20-мӗш. (ТАСС). Стефани агентстви ҫапла пӗлтерет: ӗнер Итали ютҫӗршыв ӗҫӗсен министерстви США посольствине нота панӑ. Ҫав нотӑра Итали правительстви США правительствинчен Америкӑн Итали королевствин территорийӗ ҫинчи тата Итали суверенитетӗнче тӑракан территорисемпе Итали войскисем оккупациленӗ территорисем ҫинчи консульствисене хупма тата вӗсен сотрудникӗсене каялла чӗнсе илме ыйтать. Италия ҫавӑн пекех тата «Америкен экспресс компанин» Италири отделенине те хупма пултарать.

Плана срокчен тултарнӑ

Июнӗн 20-мӗшӗнче Дзержинск ячӗпе тӑракан Трехгорнӑй мануфактура фабрикин (Мускав) коллективӗ ҫурҫул программине срокчен тултарнӑ. Фабрикӑн работницӑсем пурте ӗҫ нормине ирттерсе тултараҫҫӗ. Кунта пуринчен те малта пыракан работницӑсем — банкаброшница Михайлова юлташ, нумай станокпа ӗҫлекен Осипенникова юлташ, ростильщица Телакина юлташ.

Пиравӑр тӗртекен фабрика коллективӗ ҫурҫул программине тултарса пырать.

* * *

Июнӗн 19-мӗшӗнче Людиновскри локомобилестроительнӑй завод (Орел) ҫурҫул программине тултарнӑ.

* * *

Орехово-Зуево хулинчи пиравӑр тӗртекен мӗнпур фабрикӑсем 6 уйӑх планне тултарнӑ. Продукцин хӑйне тума тӑракан хакӗ чылай чакнӑ. Июнӗн 19-мӗшӗнче Дзержински пиравӑр фабрики ҫурҫул планне тултарнӑ.

«Советскуголь» трестӗн (Сталино) 8—22 номерлӗ шахти ҫӗркӑмрӑк кӑларас тӗлӗшпе 7 уйӑх планне тултарнӑ. Шахта рентабельно ӗҫлет, пӗр тонна ҫӗркӑмрӑкӗн хӑйне ларакан хакӗ плана палӑртнинчен 1 тенкӗ те 89 пус йӳнӗрех ӳкет.

Пӗрремӗш номерлӗ участокри горняксем 8 уйӑх заданине халех ирттерсе тултарнӑ ӗнтӗ.

* * *

Июнӗн 19-мӗшӗнче Серпуховри Ногин ячӗпе тӑракан пиравӑр фабрики 6 уйӑх планне хулари пиравӑр предприятийӗсем хушшинче пуринчен те малтан тултарнӑ.

* * *

Ашхабадри мартӑн 8-мӗш ячӗпе тӑракан пурҫӑн фабрики июнӗн 20-мӗшӗнче ҫурҫул программине тултарнӑ. Чӗр-тавара тирпейлӗ тыткаласа, фабрика коллективӗ 3.800 килограмм кокона перекетлесе хӑварнӑ. Чарджоури пурҫӑн фабрики те ҫурҫул планне тултарнӑ.

Халӑх сучӗсен суйлавӗсем

ССР Юстици Халӑх Комиссарӗпе Н. М. Рычков юлташпа калаҫни

Ҫывӑхри уйӑхсенче союзлӑ республикӑсенче халӑх сучӗсен суйлавӗсем пуҫланаҫҫӗ. ТАСС корреспонденчӗпе калаҫнӑ чухне СССР Юстици Халӑх Комиссарӗ Н. М. Рычков юлташ ҫапла пӗлтернӗ:

Хӑйне организациленӗ хыҫҫӑн пирвайхи кунсенчен тытӑнсах совет судне чӑн-чӑн совет демократийӗн никӗсӗ ҫинче йӗркелесе пынӑ. Судьясене ӗҫҫыннисем суйланӑ. Совет правосудине пурнӑҫа кӗртсе пырас ӗҫе халӑх заседателӗсем пулса ӗҫҫыннисен анлӑ массисем хутшӑнса ӗҫленӗ. Халӑх заседателӗсем — ӗҫе татса панӑ чухне судӑн тулли правӑллӑ членӗсем пулса тӑраҫҫӗ.

Сталинла Конституци судсене организацилес ӗҫе тата судсен ӗҫне нумай улшӑнусем кӗртрӗ, социализмлӑ демократизмпа социализмлӑ законноҫа малалла аталантарса ячӗ.

Сталинла Конституци тӑрӑх тата ССР Союзӗнчи, союзлӑ тата автономлӑ республикӑсенчи судоустройство ҫинчен йышӑннӑ закон тӑрӑх ССР Союзӗн Верховнӑй Судне тата специальнӑй судсене СССР Верховный Совечӗ суйлать. Союзлӑ тата автономлӑ республикӑсен Верховный Сучӗсене республикӑсен Верховный Совечӗсем суйлаҫҫӗ, республикӑсенчи, крайсенчи, облаҫсенчи тата округсенчи судсене ӗҫҫынни депутачӗсен тивӗҫлӗ Совечӗсем суйлаҫҫӗ. Ҫак судсене пурне те пилӗк ҫуллӑха суйлаҫҫӗ.

Халӑх сучӗсене ҫав районри гражданӑсем пурне те тивӗҫ, тӳрӗ тата пӗртан суйлав прави тӑрӑх, вӑрттӑн сасӑласа, виҫӗ ҫуллӑха суйлаҫҫӗ.

Верховнӑй судсене, крайсенчи, облаҫсенчи тата округсенчи судсене суйласа пӗтернӗ те ӗнтӗ. Суйлавсем судсене чылаях ҫирӗплетрӗҫ, социализмлӑ правосудине пурнӑҫа кӗртсе пырас ӗҫе пиншер ҫӗнӗ ҫынсене, социализм ӗҫне пӗтӗм чӗререн парӑннӑ ҫынсене явӑҫтарчӗҫ. Черетре—халӑх сучӗсен суйлавӗсем. Халӑх судьисене тата халӑх заседателӗсене пирвайхи хут пурне те тивӗҫ, тӳрӗ тата пӗртан суйлав прави тӑрӑх вӑрттӑн сасӑласа суйлаҫҫӗ. Ҫак суйлавсенче 9 пине яхӑн халӑх судьисене тата 500 пин ытла халӑх заседателӗсене суйламалла пулать. Вӗсене халӑх судьипе халӑх заседателӗсене суйлама тӑвакан пӗр суйлав округӗ тӑрӑх суйлаҫҫӗ. Кашни округра халӑх судьине тата 50 ҫынтан пуҫласа 75 ҫынна ҫити халӑх заседателӗсене суйлаҫҫӗ. Халӑх судьисемпе халӑх заседателӗсене суйламалли суйлав округӗ халӑх сучӗ ӗҫлесе тӑракан территори пулать.

Халӑх сучӗсене суйлас ӗҫе организацилессине союзлӑ тата автономлӑ республикӑсен Верховный Совечӗсем ҫине, районсемпе хуласенчи Советсем урлӑ ӗҫҫынни депутачӗсен крайсемпе облаҫсенчи Совечӗсен исполкомӗсем ҫине хураҫҫӗ.

Халӑх судьисемпе халӑх заседателӗсен суйлавӗсем — государствӑллӑ пысӑк ӗҫ. Нимӗн иккӗленмелли те ҫук, ҫак суйлавсем халӑх судне татах та ытларах ҫирӗплетӗҫ, совет правосудине пурнӑҫа кӗртсе пырас ӗҫе ҫӗршер пин ҫӗнӗ ҫынсене, тӑван ҫӗршыва пӗтӗм чӗререн парӑннӑ ҫынсене явӑҫтарӗҫ.

Ҫак ӗҫӗн ҫитӗнӗвӗ мӗнле пуласси ӗҫе тӗплӗн тата пур енчен те хатӗрленнинчен килет. Халӑх сучӗсен суйлавӗсене организацилес ӗҫпе ҫыхӑнса тӑракан пӗтӗм ыйтусем ҫине партипе совет организацийӗсем тата обществӑллӑ ытти организацисем кирлӗ пек тимлӗн пӑхма тивӗҫлӗ. Суд работникӗсем суйлавсем пуҫланиччен юлнӑ вӑхӑтпа судсен ӗҫне малалла лайӑхлатас ӗҫре, мӗнпур ҫитменлӗхсене пӗтерес тата хӑйсемпе суйлавҫӑсем хушшинчи ҫыхӑнусене ҫирӗплетес ӗҫре усӑ курмалла. (ТАСС).

Мари халӑхӗн савӑнӑҫӗ

ЙОШКАР-ОЛА, июнӗн 20-мӗш. (ТАСС). Мари республикин столицинче илемлӗ те хаваслӑ. Ӗҫҫыннисем Мари АССР 20 ҫул тултарнине паллӑ тӑваҫҫӗ. Республикӑра 50 фабрикӑсем, заводсем тата промартельсем юбилея паллӑ туса, ҫурҫул программине срокчен тултарнӑ.

Хаваслӑ юбилея май Мари АССР Верховный Совечӗн Президиумӗ республикӑри наука, искусство, халӑха вӗрентес ӗҫ, сывлӑха сыхлас ӗҫ работникӗсене 21 ҫынна республикӑн хисеплӗ званийӗсене панӑ тата промышленноҫра, ялхуҫалӑхӗнче, транспортра малта пыракансене, культура строительствин работникӗсене 270 ҫынна грамотӑсемпе наградӑланӑ. Мари государство издательстви юбилей ячӗпе «20 лет Марийской АССР» ятлӑ сборник пичетлесе кӑларнӑ.

Празднике тӑванлӑ республикӑсемпе облаҫсенчен хӑнасем пухӑнаҫҫӗ. Чӑваш, Удмурт, Мордва АСС Республикисенчен, Иваново тата Киров облаҫӗсенчен, ССР Союзӗнчи композиторсен союзӗн делегацисем пынӑ та ӗнтӗ.

Совет Союзӗн пур кӗтесӗсенчен те саламсем килеҫҫӗ. Союзлӑ чылай республикӑсенчен саламсем илнӗ.

Паян предприятисенче, колхозсенче тата учрежденисенче пур ҫӗрте те республика 20 ҫул тултарнӑ ятпа савӑнӑҫлӑ пухусем ирттереҫҫӗ.

Ҫӑм парса татрӗҫ

КУКЕҪ. Хыркасси ялсоветне кӗрекен «Актив», «Чашлавар», «Рыкша» тата «Стрела» колхозсем государствӑна 1941 ҫулшӑн ҫӑм парса татрӗҫ. Ялсовета кӗрекен колхозниксемпе единоличниксем те ҫӑм парас плана 70 процент тултарчӗҫ.

Г. П.

РЕСПУБЛИКА ТӐРӐХ

Шупашкарти ачасен культурӑпа канӑну паркӗнче. УКЕРЧӖК ҪИНЧЕ: Ача-пӑча театрӗн концерчӗ. К. Бабаев фото-ӳкерчӗкӗ.

Июнӗн 23-мӗшӗнче эстафета пуҫланать

ВЛКСМ Чӑваш обкомӗ йышӑннӑ тӑрӑх, кӑҫал июнӗн 23—24-мӗшсенче физкультурниксен Пӗтӗм Союзри кунӗ ячӗпе республикӑра эстафета пулса иртет. Эстафета физкультурӑпа ҫар ӗҫӗ республикӑри районсенче мӗнле тӑни ҫинчен паракан рапортсене хӑвӑртрах ҫитерес шутпа пулать.

Эстафета 3 маршрутпа пулса иртмелле.

Пӗрремӗш маршрут: Улатӑр — Шупашкар. Кунта Кувакино, Пӑрачкав, Ҫӗмӗрле, Хӗрлӗ Чутай, Элӗк, Советски, Етӗрне, Сӗнтӗр тата Ишлей районӗсем хутшӑнаҫҫӗ. Старт июнӗн 23-мӗшӗнче 11 сехет те 40 минутӑра пулать.

Иккӗмӗш маршрут: Шӑмӑршӑ — Шупашкар, старт — июнӗн 23-мӗшӗнче 16 сехет те 20 минутӑра. Ку маршрута Первомайски, Чкаловски, Комсомольски, Красноармейски, Ҫӗрпӳ тата Шупашкар районӗсем кӗреҫҫӗ.

Виҫҫӗмӗш маршрут: Елчӗк — Шупашкар. Маршрута Канаш, Тӑвай, Вӑрмар, Куславкка, Октябрьски тата Сӗнтӗрвӑрри районӗсем кӗреҫҫӗ. Старт— июнӗн 23-мӗшӗнче 19 сехетре.

Эстафетӑна хутшӑнаканнисене ӗҫрен хӑтармаҫҫӗ, вӗсем канмалли кунсем тата отпуск шучӗпе хутшӑнаҫҫӗ.

Эстафетӑна хутшӑннӑ командӑсем пур маршрутсем тӑрӑх та пӗр чарӑнмасӑр тата пысӑк хӑвӑртлӑхпа иртсе пыраҫҫӗ. Командӑсем ҫурран, лашапа, велосипедпа тата чупса пыраҫҫӗ.

Командӑсен эстафетӑна хутшӑнма старта вӑхӑтра ҫитмелле.

ВЛКСМ Чӑваш обкомӗ, эстафета участникӗсене походра дисциплинӑллӑ пулма тата командӑсен руководителӗсене пӑхӑнса вӗсен кӑтартӑвӗсене пӗр пӑркаланса тӑмасӑр пурнӑҫа кӗртме хушать.

Аслӑ шкулсене

ВАРНАР. Кӑҫал Кӗҫӗн-Кипекри вӑтам шкултан 30 ҫамрӑк вӗренсе тухрӗ. Вӗсенчен 5 ҫамрӑк ҫуркуннехи испытанисене ӑнӑҫлӑн тытса вӗренӳ ударникӗн ятне илтме тивӗҫлӗ пулчӗҫ. Александр Смирнов тата Петр Петров вӗренекенсем 1-мӗш степеньлӗ аттестат илчӗҫ. Вӗсем кӑҫал аслӑ шкулсене испытанисӗр кӗме пултараҫҫӗ.

Вӑтам шкултан вӗренсе тухнӑ ҫамрӑксем аслӑ шкулсене кӗрсе ҫӗршыв валли кирлӗ специалистсем пулса тухма ӗмӗтленеҫҫӗ. Григорий Павлов Мускаври цветной металлурги институтне, Аркадий Александров Мускаври Ломоносов ячӗпе тӑракан институтӑн математика факультетне, Быстрицкая Чӑвашсен ялхуҫалӑх институтне т. ыт. те вӗренме кӗме хатӗрленеҫҫӗ

Н. АНИСИМОВ.

Сӑра завочӗ

ҪӖМӖРЛЕ. Куллен кирлӗ таварсем тата продовольстви туса кӑларассине ӳстерес майпа райпищекомбинат хулара сӑра завочӗ тума палӑртрӗ.

Завод строительстви валли РСФСР Совнаркомӗ 450 пин тенкӗ тата районри бюджетран 200 пин тенкӗ укҫа уйӑрнӑ.

Заводӑн никӗсне хывма пуҫларӗҫ. Завод кӑҫал ноябрь уйӑхӗнче ӗҫе кӗмелле.

А. ВАСИЛЬЕВ.

Выляв укҫисем

Иртнӗ ҫулта пирӗн республикӑри перекет кассисем заем облигацийӗсем тӑрӑх выляса илнӗ ӗҫҫыннисене 2 миллион тенкӗ, кӑҫалхи пилӗк уйӑх хушшинче 1.235 пин тенкӗ тӳленӗ.

Заем тытса усракан ӗҫҫыннисене пулӑшас майпа, кашни районра, ялсоветра тата колхозра справка паракан сӗтелсем организациленӗ, унта заем облигацийӗсем тӑрӑх выляв тухнипе тухманнине тӗрӗслеҫҫӗ.

Кунсӑр пуҫне Чӑваш АССР Государство перекет кассисен тата госкредит Управленийӗ ҫумӗнче вылявсене тӗрӗслеме бюро организациленӗ. Ҫак бюро ятарласа тунӑ карточкӑсем тӑрӑх пур тиражсенче те вылявсене тӗрӗслесе пырать. Бюро пулӑшӑвӗпе 6 пин ҫын усӑ кураҫҫӗ. Хальхи вӑхӑтра бюрора тӗрӗсленекен карточкӑсем 50.370 Вӑл шутран выляв укҫи тухни ҫинчен пӗлтерсе ӗҫҫыннисем патне 2259 карточка ярса панӑ.

Л. АВДЕЕВ.

Тракт ҫинче ӗҫлекенсем патӗнче

Июнӗн 13-мӗшӗнче Пӗчӗк Этмен ялӗнче (Хӗрлӗ Чутай р.) Элӗк райсоветӗн исполкомӗпе ВКП(б) райкомӗн агитбригади Ҫӗмӗрле — Етӗрне тракт строительствинче ӗҫлекенсем валли «Ҫӗрлехи ҫиҫӗм» ятлӑ пьесӑна лартса пачӗ. Спектакль курма ҫул ҫинче ӗҫлекенсем чылайӑн пычӗҫ.

Спектакль лартнӑ ҫӗре Г. Ильин тата Тверсков учительсем активлӑн хутшӑнчӗҫ.

Ҫул тунӑ ҫӗрте ӗҫлекенсем хушшинче культурӑллӑ-массӑллӑ ӗҫе аван йӗркелени рабочисене ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстерме пулӑшать. Элӗк районӗнчи Кармал Тени ялӗнчи Ф. Терентьевӑпа П. Никитина колхозницӑсем кулленхи ӗҫ нормине 210 процент таран тултарса пыраҫҫӗ. Ҫавӑн пекех Шарыпка ялӗнчен килнӗ Емельянов юлташӑн бригади те кулленхи нормӑна 174—180 процент тултарать.

Агитациллӗ-массӑллӑ ӗҫе тракт ҫинче ытти участоксенче те вӑйлатмалла.

Ф. КАТАЕВ.

Хӗрлӗ Ҫара кайма хатӗрленеҫҫӗ

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. Районри допризывниксенчен ГТО значокӗн нормисене 75 процент, «Ворошиловский стрелок» значокӗн нормисене 45 процент, ГСО тата ПВХО значокӗсен нормисене 81—86 процент парса значоксене илчӗҫ.

Тусай тата Кушар ялсовечӗсенчи допризывниксем 3—4-шар оборона значокӗсем илчӗҫ. Ку ялсоветсенчи допризывниксем хӑйсен пӗлӗвӗсене те кулленех ӳстерсе пыраҫҫӗ. Допризывник-комсомолец И. Яковлев «ВКП(б) историйӗн кӗске курсне» тимлӗн вӗренет. Кунпа пӗрлех, вӑл хӑйӗн юлташӗсене те вӗренме пулӑшать.

П. ЯКОВЛЕВ.

ЮЛАШКИ ПОЧТӐРАН

ХАЧӐ ӖҪЛЕТ...

ТАСС хыпарӗсене чӑвашла куҫарса Шупашкартан радиопа парас ӗҫе организациленӗренпе нумай вӑхӑт иртрӗ. Ҫак ӗҫ, ВКП(б) Обкомӗ йышӑннӑ тӑрӑх пуҫарнӑскер, райхаҫатсен редакцисене калама ҫук пысӑк пулӑшу пачӗ. Пӗр енчен, вӗсен хаҫачӗн оперативлӑхӗ ӳсрӗ, вулакансене ҫӗнӗ хыпарсемпе вӑхӑтра паллаштарма май пулчӗ. Тепӗр енчен, ТАСС хыпарӗсене куҫарас ӗҫ централизациленчӗ, редакцисене ӗҫлеме ҫӑмӑлрах пулса тӑчӗ.

Ҫак ҫӗнӗ ӗҫе районри хаҫатсем нумайӗшӗ савӑнӑҫлӑн кӗтсе илчӗҫ. Халӗ вӗсем ТАСС хыпарӗсене радио тӑрӑх тӑтӑшах тата йӗркеллӗн илсе тӑраҫҫӗ. Уйрӑмӑнах ку ӗҫе Элӗк райхаҫат редакторӗ Саперкин юлташ лайӑх йӗркеленӗ.

Анчах вулакансем патне ТАСС хыпарӗсене вӑхӑтра ҫитерессишӗн тӑрӑшман редакторсем те пур иккен-ха. Вӗсене «вырӑнти сӑлтавсем» чӑрмантараҫҫӗ пулас.

Тӗслӗхрен, «Социализм ҫулӗпе» (Вӑрнар р.) хаҫат июнӗн 18-мӗшӗнче тухнӑ номерте ҫырать:

«Ыран июнӗн 13-мӗш тенӗ чух ҫӗрле...»

«Июнӗн 12-мӗшӗнче кӑнтӑрла...»

ТАСС панӑ ҫак хыпарсем республикӑри хаҫатсенче июнӗн 15—16-мӗшсенчех тухнӑ. «Вӑйлӑ тырпулшӑн» (Шӑхасан р.) хаҫат республикӑри хаҫатсенче июнӗн 17-мӗшӗнче тухнӑ хыпарсене июнӗн 19-мӗшӗнче пичетлет. Унта июнӗн 14-мӗшӗнче пулнӑ ӗҫсем ҫинчен каланӑ. Ҫак хаҫатсенче хыпарсем 5 кун кая юлса тухаҫҫӗ.

Паллӑ ӗнтӗ, кивелнӗ хыпарсене пичетлени вулаканшӑн та, хаҫат редакцийӗшӗн те интереслӗ мар. Анчах ҫапах та ҫак редакцисенче хачӑ ӗҫлет-ха.

Походра пултӑмӑр

Кӑҫалхи вӗренӳ ҫулне ӑнӑҫлӑн вӗҫленӗ хыҫҫӑн эпир июнӗн 9-мӗшӗнче пӗтӗм отрядпа хамӑр тунӑ карттӑ тӑрӑх похода тухса карӑмӑр. Походра вӑхӑта савӑнӑҫлӑ ирттертӗмӗр. Пулӑсем тытрӑмӑр, шыва кӗтӗмӗр, хӗвел ҫинче пиҫрӗмӗр т. ыт. те. Ҫав хушӑрах ҫӗр айӗнчи тата ҫӗр ҫинчи пуянлӑхсене те шырарӑмӑр.

Июнӗн 11-мӗшӗнче пирӗн отряд Виҫӗ Пӳрт ялӗ ҫывӑхӗнчи ту ҫине экскурсине карӗ. Ҫак ту ҫинче пирӗн отряд торф, известняк тата ӗлӗкхи чӗр-чунсен шӑммисене тупрӗ. Кунсӑр пуҫне шкулти зоологи кабинечӗ валли тӗрлӗрен чӗр-чунсем пухса хатӗрлерӗ.

Малтанхи походра эпир 5 талӑк хушши пултӑмӑр. Ку поход пире пысӑк усӑ пачӗ.

А. ОРЛОВ.

Шӑхасанти вӑтам шкул.

Физкультурник Кунӗ умӗн

Кӑҫал физкультурникӑн Пӗтӗм Союзри Кунӗ июлӗн 20-мӗшӗнче пулать. Физкультурӑпа спорт ӗҫӗсен СССР Совнаркомӗ ҫумӗнчи комитечӗ ӑнлантарса панӑ тӑрӑх, вӑл кун республикӑсен, крайсен тата облаҫсен центрӗсенче физкультурниксен парачӗсем пулаҫҫӗ.

Июлӗн 20-мӗшӗнче массӑллӑ ӑмӑртусем ирттерсе спортпа гимнастика ҫитӗнӗвӗсене кӑтартса памалла. Ҫак мероприятисене ирттерме ӗҫрен пушӑ вӑхӑтсенче хатӗрленмелле тата вӑл физкультура коллективӗсен спортпа вӗренӳ ӗҫӗсене туса пыма нимӗн чухлӗ те чӑрмантармалла мар.

Республикӑри спорт обществисемпе физкультура коллективӗсем Физкультурник Кунне хатӗрленме халех тытӑнмалла. Ӑна спорт ӗҫӗнче ҫӗнӗ ҫитӗнӳсемпе кӗтсе илмелле.

ФУТБОЛ

„Спартак"—Шупашкар хулин чемпионӗ

Футбол вӑййипе Шупашкар хулинче малти вырӑна тухассишӗн ӑмӑртса выляссИ вӗҫленчӗ. Ӑмӑртӑва «Спартак», «Динамо», «Медик», «Учитель» тата «Буревестник» обществисен командисем хутшӑнчӗҫ.

«Динамо» командине «Спартак» команди ҫӗнтерсенех спартаковецсем малти вырӑна тухас шанӑҫа ҫирӗплетнех хӑйсен аллине илчӗҫ. Динамовецсене ҫӗнтернӗ хыҫҫӑн спартаковецсем ытти командӑсене ҫӑмӑллӑнах ҫӗнтерсе пычӗҫ. Июнӗн 20-мӗшӗнче пулнӑ вӑййӑра «Спартак» команди «Медик» командинчен 3:0 шутпа выляса илчӗ. Ҫапла, спартаковецсем «противниксен» алӑкне 12 мяч тапса кӗртсе, хӑйсен алӑкне пӗр мяч кӗртмесӗр, кӑҫалхипе виҫҫӗмӗш ҫул футбол вӑййипе Шупашкар хулинче пӗрремӗш вырӑна йышӑнчӗҫ.

„Туссем тата юссем"

Чӑвашсен государство издательстви кӑҫал 5 пинлӗ тиражпа «Туссем тата юссем» ятлӑ сатирӑпа юмор сборникне пичетлесе кӑларать. Кӗнекере Иван Мучи, Хумма Ҫеменӗ, И. Е. Тӑхти, Ф. П. Павлов, Этмен, Сенӗк, И. Тукташ, Н. Чурбай, В. Хударсем, М. Чалдун, Л. Агаков, С. Ялавин, Г. Савгай, Митта Петӗрӗ, Хӗветӗр Уяр, Никита Волков, И. Сӳпенке, И. Кашлинке, Н. Ара, М. Аркай, С. Савир, Д. Ербулаткин, Л. Сартов калавӗсем пулаҫҫӗ.

СУД

Персе вӗлермелле тунӑ

Июнӗн 19—20-мӗшсенче Чӑваш АССР Верховнӑй Сучӗ Павел Сибиркинӑн ӗҫне пӑхса тухрӗ.

Майӑн 3-мӗшӗнче ҫак Сибиркин Шупашкарти Плеханов урамӗнче 57-мӗш номерлӗ ҫуртра пурӑннӑ Е. Волкова тата унӑн арӑмне Е. Волковӑна вӗлерсе тӗпсакайне пытарнӑ пулнӑ. Унта кӗмелле ан пултӑр тесе, сакай алӑкне пысӑк пӑтасемпе ҫапса лартнӑ.

Сибиркин Волковсене вӗсен пурлӑхне хӑй аллине илес сӑлтавпа вӗлернӗ, мӗншӗн тесен Сибиркин Екатерина Волкова аппӑшӗн ывӑлӗ пулнӑ.

Суд П. Сибиркина персе вӗлермелле турӗ.

И. Е.

ПУЛНИ-ИРТНИСЕМ

Июнӗн 19-мӗшӗнче Шупашкарти тирсӑран комбинатӗнчен хулари милици уйрӑмне пырса паллӑ мар ҫынсем тирсӑран таварӗсене вӑрлани ҫинчен пӗлтернӗ. Тӗрӗслесе пӑхсан, вӑрлаканӗсем комбинатри рабочисем Л. Яковлев тата И. Тюхтяев пулнине палӑртнӑ. Вӑрланӑ япаласене вӗсем хӳме хыҫне пытарнӑ пулнӑ.

Ҫав кунах Яковлевпа Тюхтяева суда панӑ. Суд вӗсене иккӗшне те пӗрер ҫуллӑха тӗрмене хупса лартмалла тунӑ.

Ответлӑ редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Программа радиопередач

Ст. ВР—74, в. 943 м., вр. местное.

26 июня. 18.45 — Беседа по агротехнике. 19.15 литературная передача. Кузьма Пайраш — рассказы. 20.30— Беседа: «Социалистическая дисциплина труда».

Все передачи — на чув. яз.

РЕДАКЦИ АДРЕСӖ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторӑн — 0—67, редактор заместителӗн — 3—97, редакци секретарӗн — 4—40, пропаганда пайӗн — 4—97, парти пурнӑҫ пайӗн — 7—97, ялхуҫалӑхӗпе промышленность пайӗсен — 0—88, ҫырусемпе рабсельнорсен пайӗн — 2—30, «Ӗҫхӗрарӑмӗ» тата «Хатӗр пул» журналсен — 6—23, «Ленин ҫулӗпе» журналӑн — 0—85, издательство контсрин—0—23.

НТ 3131

Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР, Заказ № 293, Ф. 6. 58_84 п. л.